

GÖTEBORGS STADSMUSEUM

Ytterby 85
Valtersberg 1946-49

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport
Nr 1946:2

Arkeologiska Undersökningar vid Valtersberg

Till Riksantikvarieämbetet,

S t o c k h o l m .

Diar.-nr 3716/46 (3436/46).

Genom fullmakt av den 27 augusti 1946 förordnades undertecknad att undersöka en stenkrets å Trankärr 2¹¹ i Ytterby socken, Bohuslän. Undersökningen ägde rum den 22 - 23 oktober 1946.

Som tidigare meddelats - se min rapport av den 17 augusti från besiktningen - består stenkretsen av åtta stenar, av vilka en, betecknad nr 5 (se pl. I), är betydligt mindre än de övriga. Endast en av stenarna, nr 6, är rest. De övriga ha ingen utpräglad längdriktning, varför jag förmodade att de kanske aldrig varit resta. Vid undersökningen nu observerades emellertid att ett par av stenarna, tydligast nr 8, av allt att döma täckte en grop. Det synes därför troligt att stenarna tidigare verkligen stått på kant. Förutsatt att så varit fallet torde man vara tvungen att anse sten nr 5 som ej tillhörande kretsen, som därmed även skulle bliva mera regelbunden.

I rapporten omnämndes även att ini kretsen, mellan stenarna 6 och 7, förekom en samling av mindre, nästan helt invallade, stenar liggande i en oval ring. Dessa stenar trodde jag då vara lagda av lekande barn men är nu tämligen viss om att de uppkastats (tillsammans med den jord som ligger här) vid en tidigare grävning. En svag fördjupning i marken omedelbart innanför sten nr 6 (se foto 13) utvisar sannolika platsen för densamma.

Som fixpunkt för den vid undersökningen företagna avvägningen användes en punkt strax utanför stenkretsen. Densamma

åsattes en höjdsiffra av 20 m, vilket torde vara c:a 2 m lägre än den verkliga höjden över havet (förutsatt att meterkurvorna på styckningsplanen över området - se pl. I i besiktningsrapporten - uttrycker höjden över havet, vilket synes troligt).

För undersökning uppmättes ett 2,0 x 2,5 m stort fält i stenkretsens centrum (se pl. II). Under grästorven, som var 12 - 15 cm tjock, framkom en flerskiktad, plan samling av till storleken rätt ojämna stenar liggande i svart jord (foto 13). Inom fältets västra del påträffades ytligt bland stenarna enstaka krukskärvor, av vilka de flesta tillhörde ett grovt, tjockväggigt lerkärl.

I nordvästra delen av schaktet funnos stenar blott i ett lager, men här låg berggrunden blott 20 cm under markytan (se pl. II och foto 14-15).

C:a 1/2 m från schaktets sydvästhörn påträffades ett krossat lerkärl innehållande en handfull brända ben. Bland skärorna av detta kärl, som varit ornerat och ganska tunnväggigt, funnos även ett flertal skärvor, till synes tillhörande det ovan nämnda tjockväggiga lerkärl. Bottenbitarna av benurnan lågo anmärkningsvärt högt, på nivån 19,62 m - blott c:a 30 cm under markytan - och 28 cm ovan den naturliga, av ljust lerhaltigt grus bestående markbotten, vars nivå avvägdes till 19,34 m. Djupet till alven var här alltså närmare 60 cm, men i genomsnitt var avståndet från markyta till alv c:a 45 cm.

Påträffandet av gravgömmen föranledde en mindre utvidgning av schaktet, men inga ytterligare fynd gjordes.

Gravkärlet skyddades på nord- och sydsidorna av en liten "stenmur" (se pl. II och foto 14-15, jfr foto 13).

Jordfyllningen i graven var mycket svart men rent träkol förekom ytterst sparsamt. Inga stenar voro med säkerhet brända.

Det upptagna schaktet igenlades efter undersökningens slut, så att fornlämningen återfick sitt förra utseende.

Fyndbeskrivning.

Lerkärl, ornerat (benurna). Kärlet, som bestod av något över 100-talet skärvor, har restaurerats på Göteborgs museum. (Ett 10-tal små skärvor, de flesta flagor, ha ej kunnat inpassas.)

47784. Lerkärlet är kraftigt profilerat, med bred, skarp buk och tydlig hals med mjukt utböjd kant. (Fig. 1 - 2). Mått: höjd 15,5 cm, mynningsdiam. 11,3 cm, bukdiam. 18,5 cm, bottendiam. 7,5 cm. Av fint, ljusbrunt(ursprungligen) glättat gods, i hals och buk 5 mm, i botten 10 mm tjockt. Ornering förekommer blott på skuldran, men är här helt yttäckande. Det tre gånger upprepade schemat framgår av fig. 3. Den tämligen vårdslöst anbragta orneringen är utförd med kraftigt inristade linjer.

47785. Ett andra lerkärl är företrätt av 39 skärvor, därav flera rätt stora stycken. Flera av skärvorna ha kunnat hopsättas men en restaurering av kärlet har ej varit möjlig. Dess mått ha varit: ^{höjd 13,3 cm, mynningsdiam. 14,5 cm, bukdiam.} 15,2 cm, bottendiam. 7,5 cm. Dess utseende framgår av fig. 4. Kärlet har varit ornerat. Bland skärvorna finnas ett fragment av ett (brett, bandformigt, mot ändarna vidgande) öra samt en buxskärva med nedre öronanfang. Huruvida kärlet haft ett eller två öron kan ej avgöras, men dess form talar snarast för två. Godset är grovt och av ljust gråbrun färg; tjockleken varierar: kanten 7 mm, sidan 10 - 13 mm, botten 8 mm.

47786. ⁸ 9 små krukskärvor, ornerade, av diverse gods, ej tillh. ovanst. två kärl.

Brända ben, en handfull.

Träkol, några få bitar. (Ett fragment är möjligen ej träkol utan bit av hartstätning.)

Stenkretsen vid Trankärr är icke den enda fornlämningen på platsen. 22 m NV om densamma (räknat från mitt till mitt) finnes en alldeles likartad krets av stenar. Denna ligger å Nedre Skålebräcke mark, i trädgården till en herr Knut Andreasson tillhörig egnahemslägenhet. Kretsen, som består av sju stenar, är 10 m i N - S, 7,5 m i V - Ö. Samtliga stenar ligga men ha möjligen varit resta. I mitten finnes nu ett stenparti med inplanterad liljekonvalj. Se pl. III.

Hr Andreasson meddelade att på platsen för stenpartiet stod tidigare en buske. I samband med uppröjningen på tomten hade han låtit borttaga densamma. Han hade därvid observerat att jorden var svart och innehöll träkol.

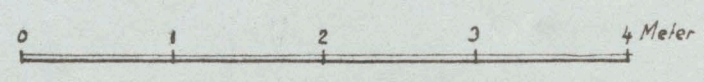
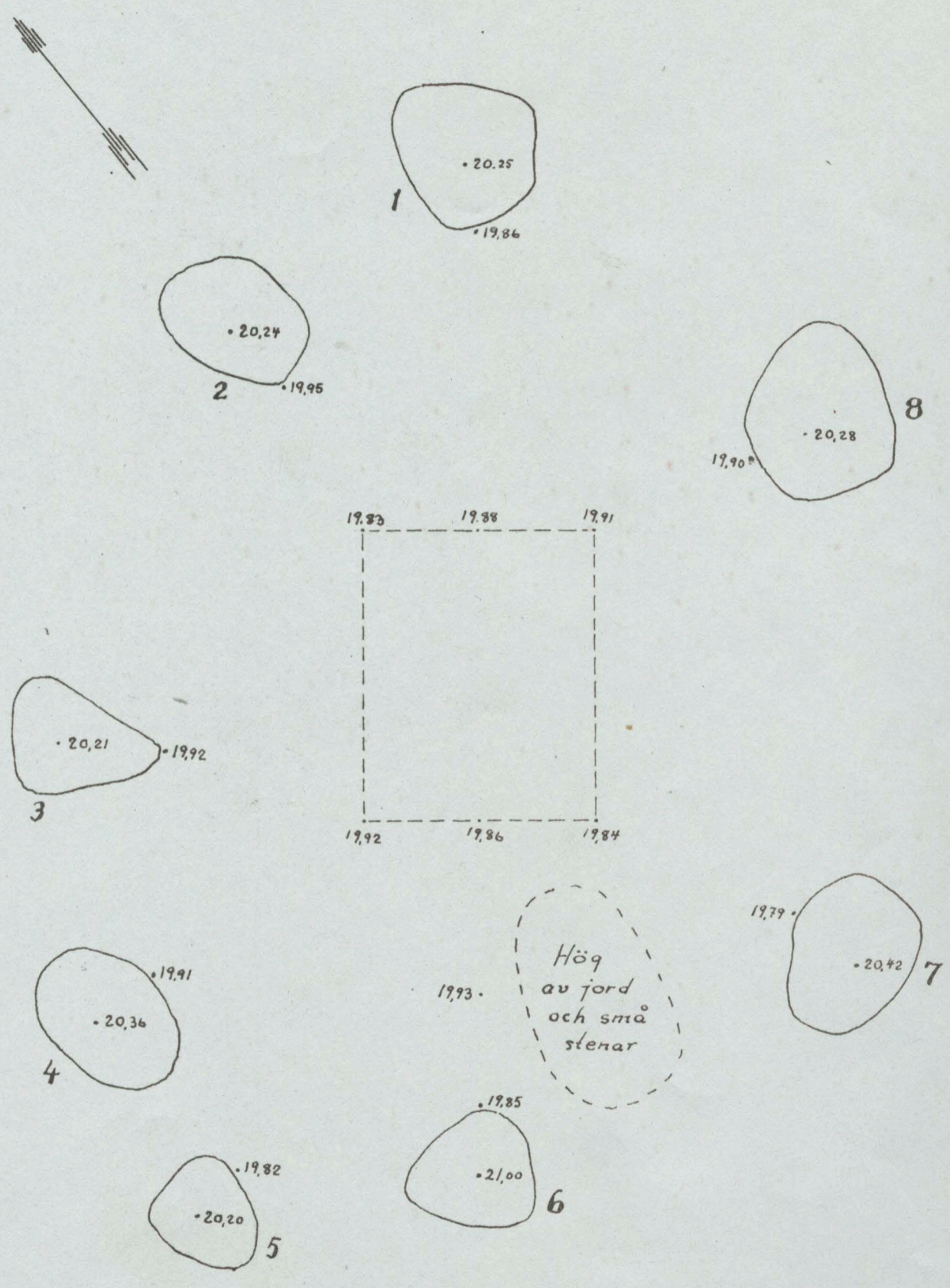
Någon åtgärd från Ämbetets sida beträffande denna stenkrets torde icke vara behövlig.

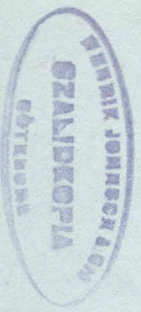
Å Skälebräcke mark, c:a 150 m V om de två stenkretsarna gjordes år 1933 vid grundgrävning för ett hus fynd av lerkärl och brända ben. Platsen besiktigades av fil. dr Johan Alin, som härom ingav rapport, daterad 30/5 1933, till Ämbetet. Fynden införlivades senare med Statens hist museums samlingar (inv. nr 20366). Som fyndlokalen är tämligen onöjaktigt angiven i dr Alins rapport, begagnar jag här tillfället till en rättelse. Fyndplatsen ligger ej som Alin uppger "omkr. 800 m N om vägkorset Kungälv-Kareby - Kungälv - Romelanda" utan 1340 m NNO om nämnda vägkors, närmare bestämt å avstyckningen Skälebräcke 2⁸ och på den plats där boningshuset nu står (se ekon. kartan blad 23 NO Kungälv). Lokalen ligger inom Ytterby sn, ej inom Kungälv stads område.

Göteborg den 12 december 1946.

A. F.

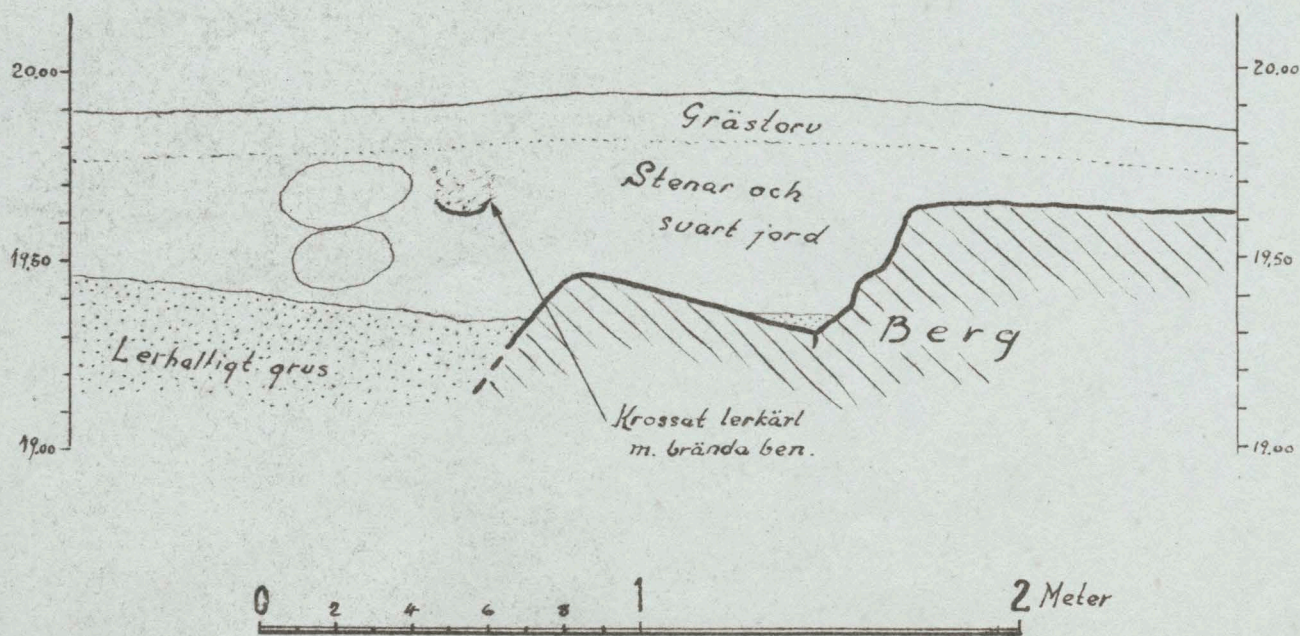
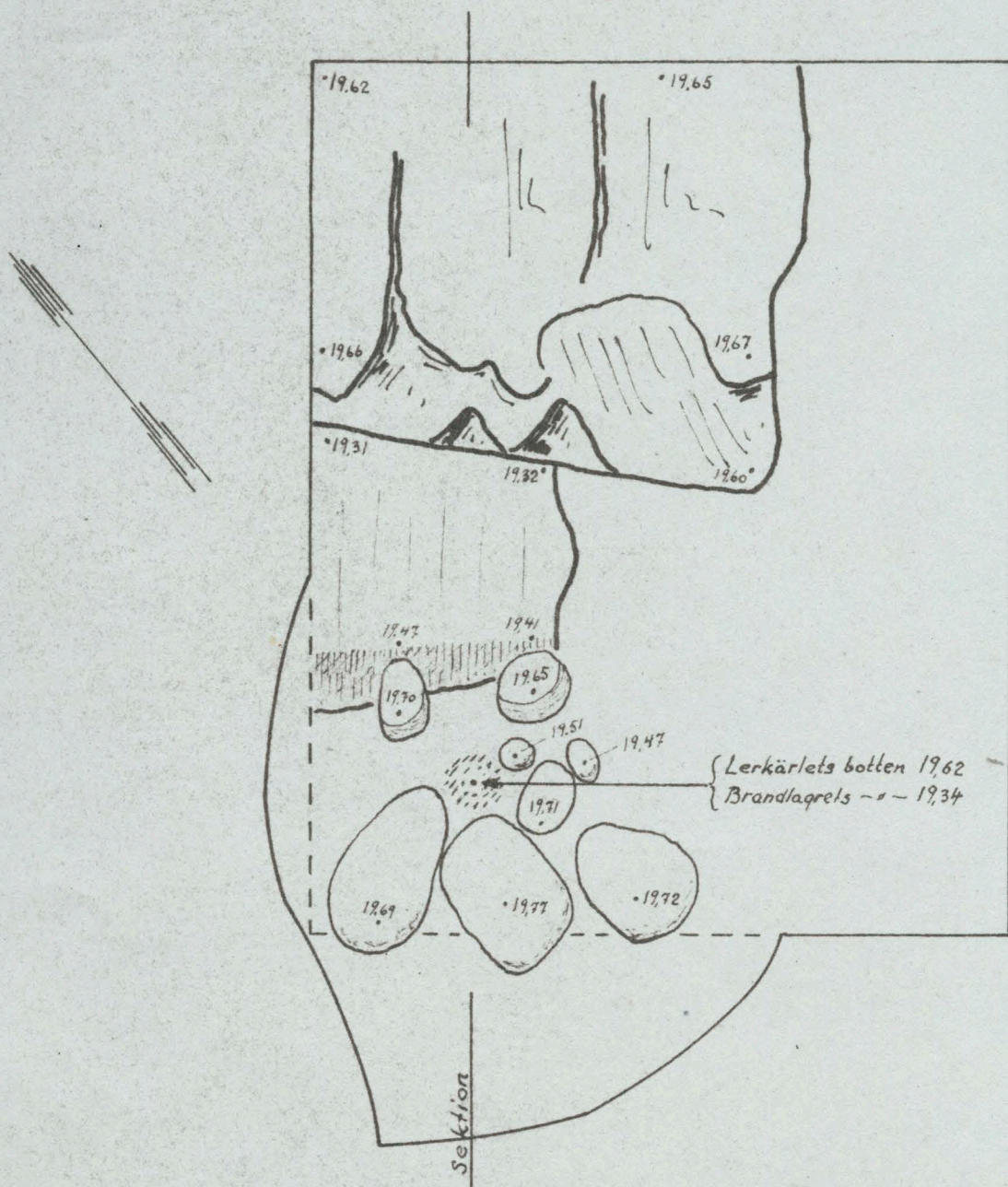
STENKRETS & TRANKÄRR 2", Ytterby sn, BOHUSLÄN.

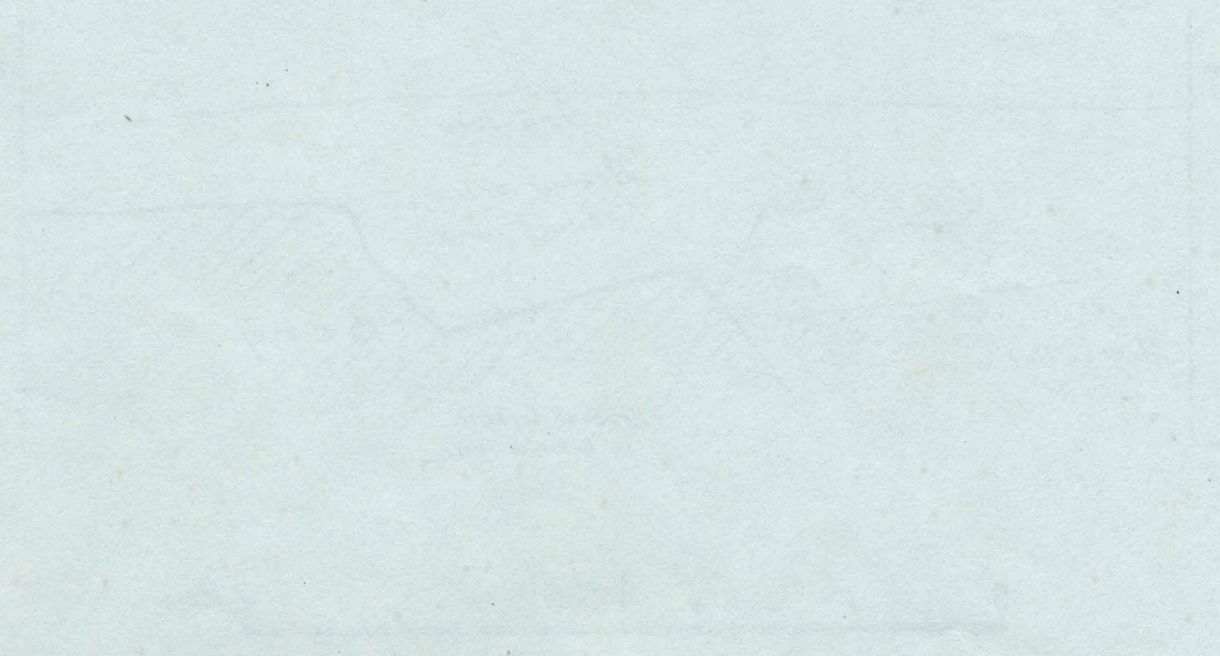
STENKRETS Å TRANKÄRR 2te, YTTÉRBY SN, BOHUSLÄN.

Plan och profil av undersökt område
 i stenkretsens centrum.

STATE OF ALABAMA

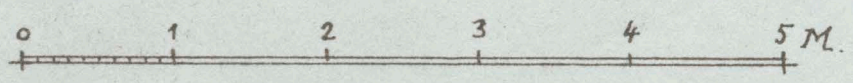
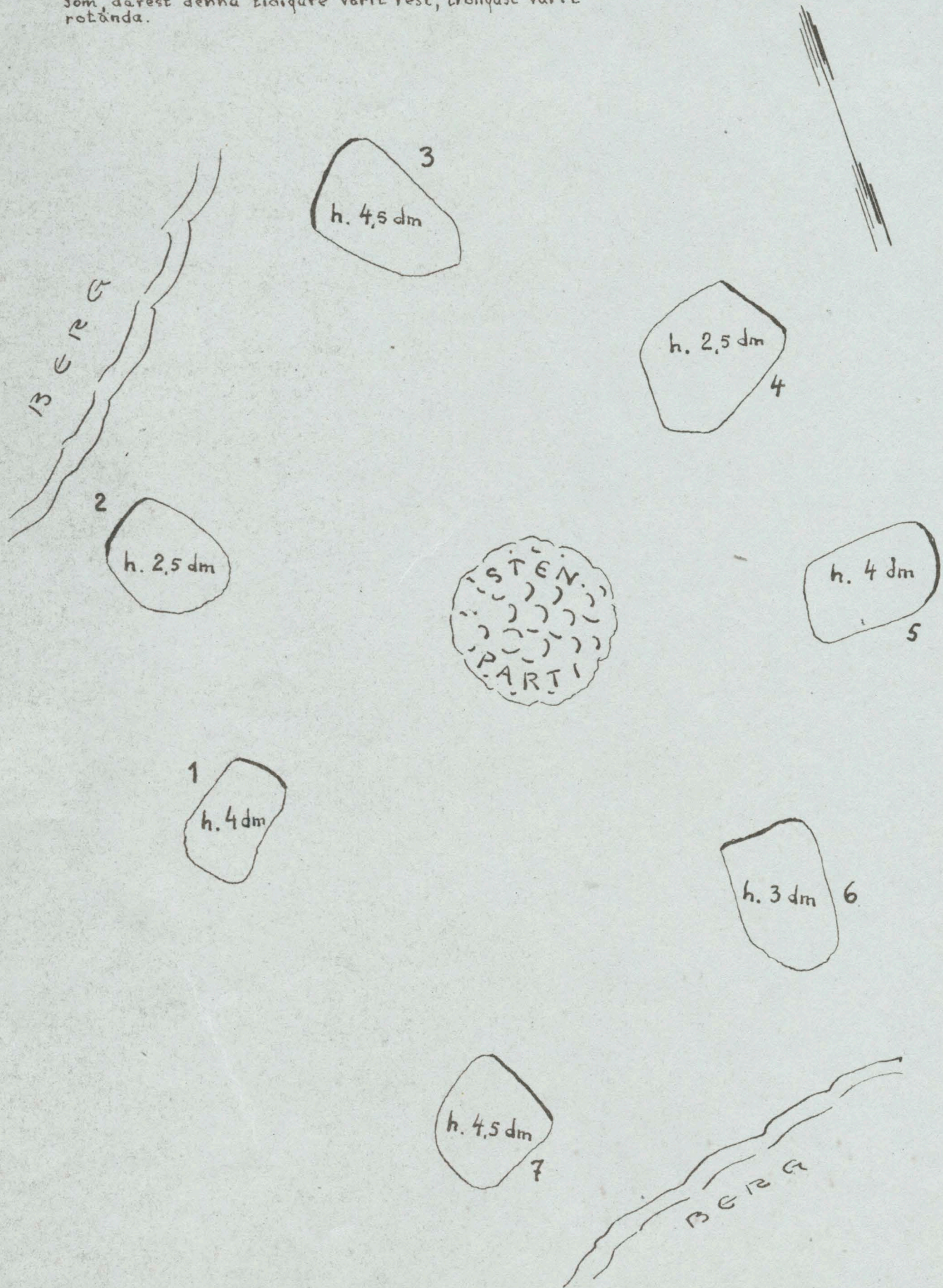
IN SENATE

STENKRETS Å KNUT ANDREASSONS TOMT, SKÅLEBRÄCKE, YTTERBY SN, BOHUSLÄN.

Uppmätningsskiss av Å. Fredsjö den 23 okt. 1946.

ANM. Tjock linje i stenens kontur betecknar den ända av stenen som därest denna tidigare varit rest, troligast varit rotända.

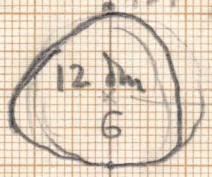
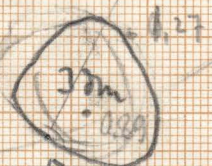
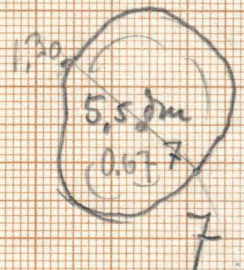
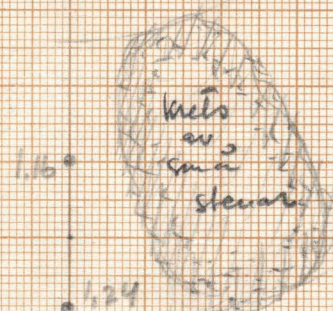
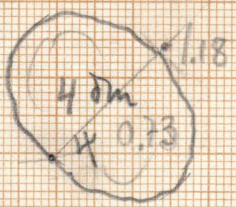
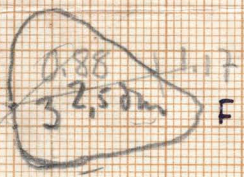
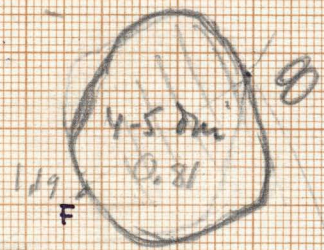
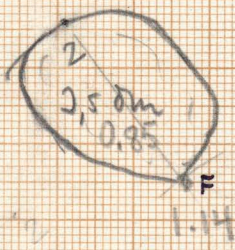
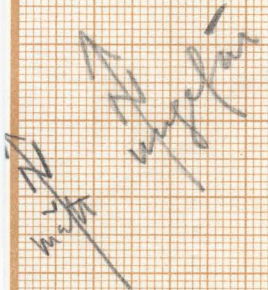
Domarring vid Tranås, Ytterby km.

Th. 1.09

Besikt. 31/7-46

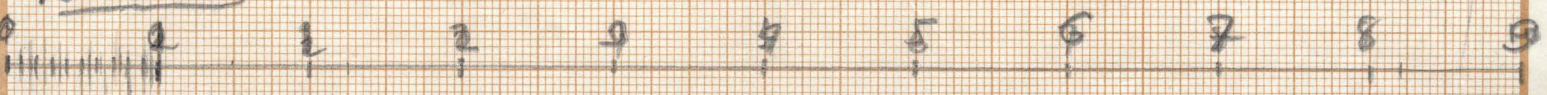
Nivå till broen N. under.

22-23 okt: 46.

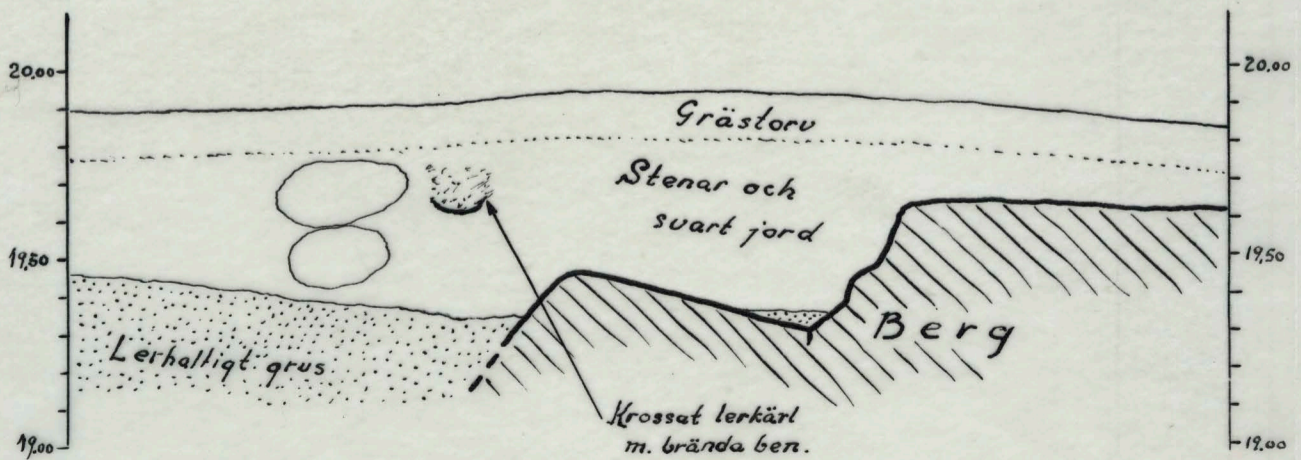
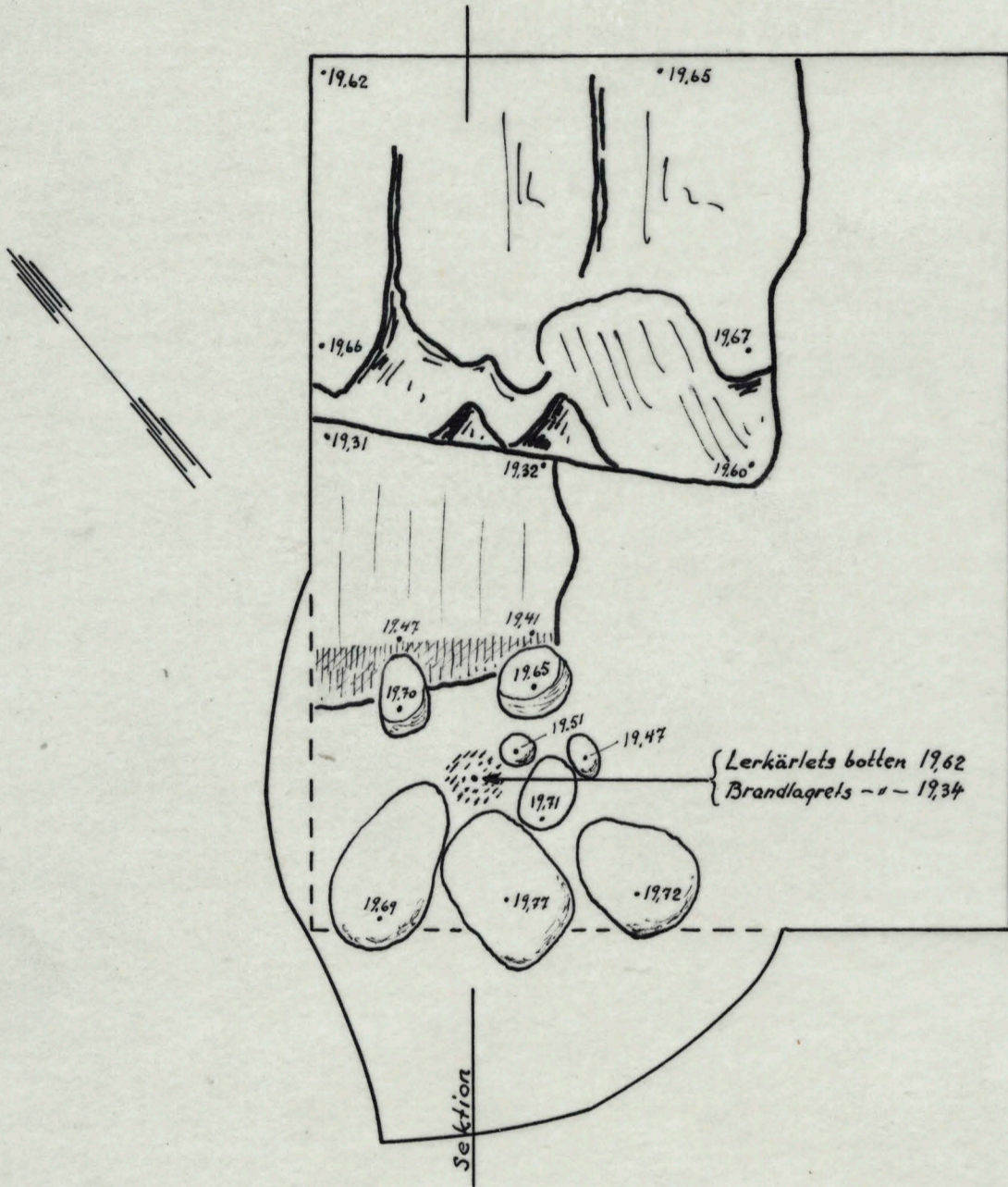
Mittan på stenarna angivna höjden

Skala

STENKRETS Å TRANKÄRR 2^{II}, YTTÉRBY SN, BOHUSLÄN.

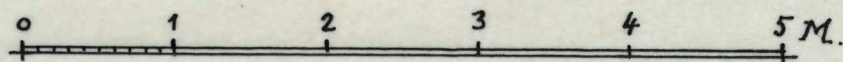
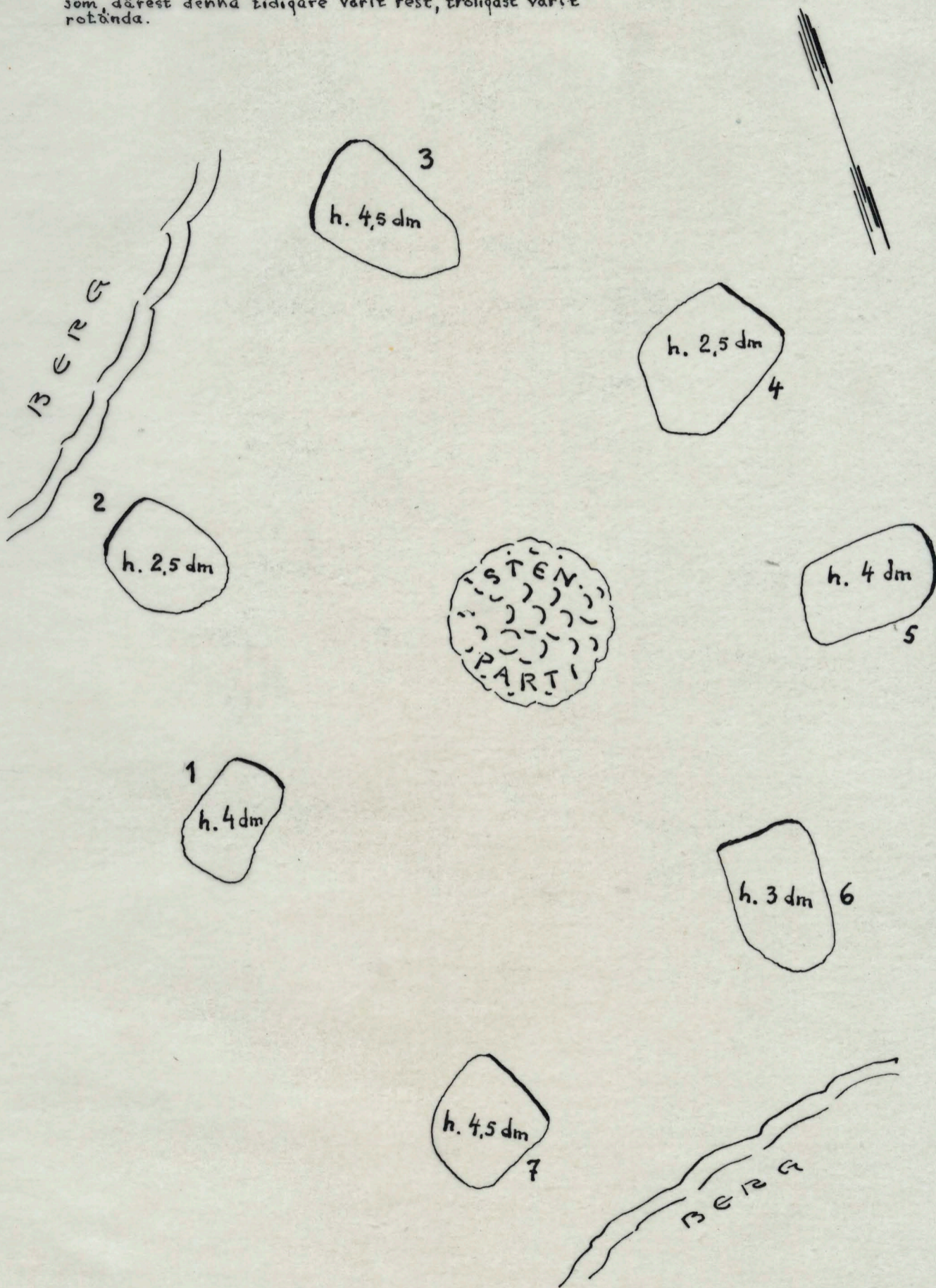
Plan och profil av undersökt område
 i stenkretsens centrum.

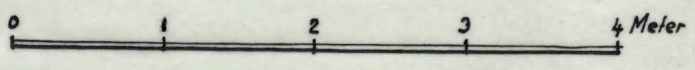
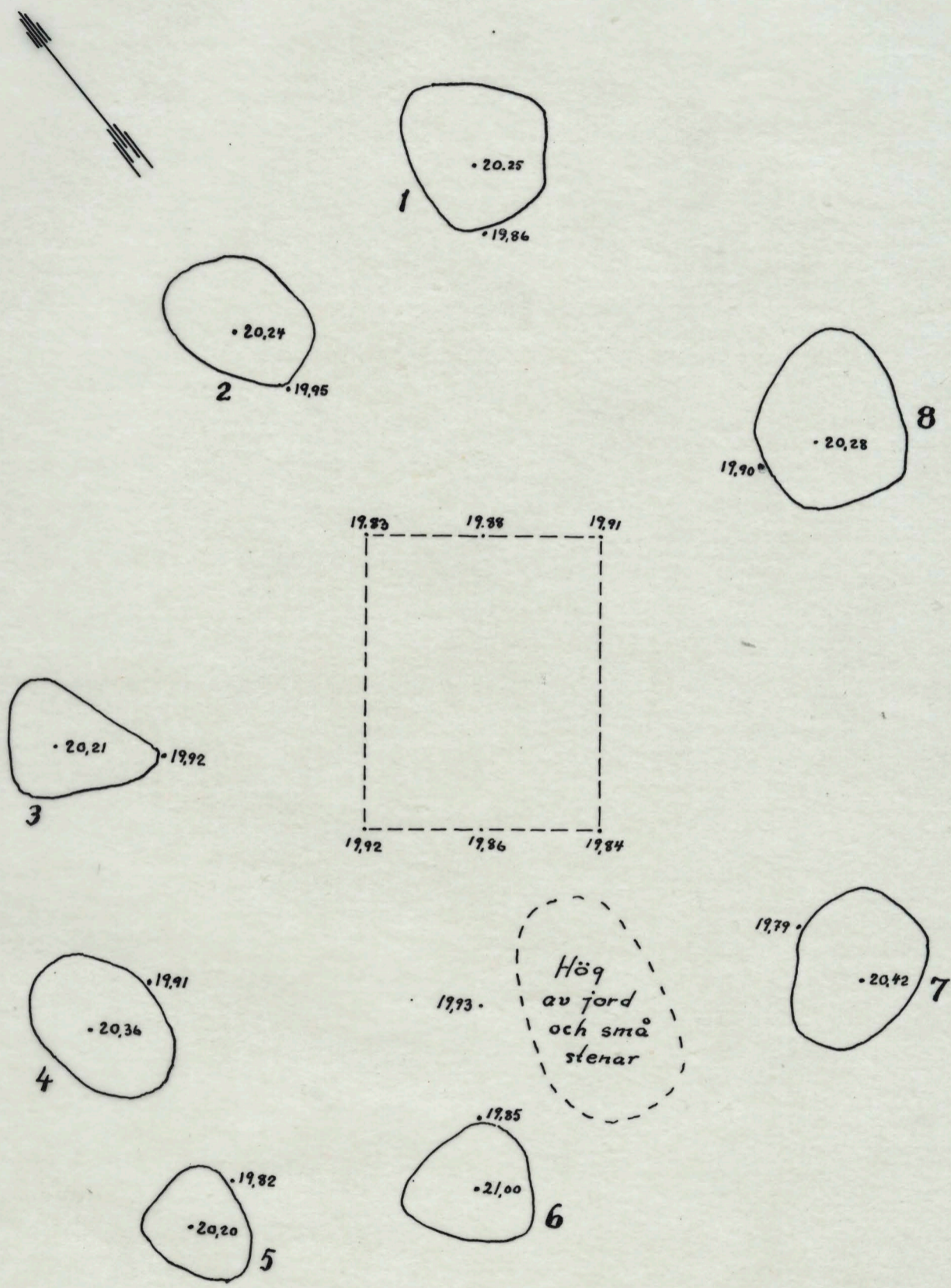
STENKRETS Å KNUT ANDREASSONS TOMT, SKÅLEBRÄCKE, Ytterby sn, BOHUSLÄN.

Uppmätningsskiss av Å. Fredsjö den 23 okt. 1946.

ANM. Tjock linje i stenens kontur betecknar den ända av stenen som därest denna tidigare varit rest, troligast varit rotända.

STENKRETS Å TRANÅR 2", Ytterby sn, BOHUSLÄN.

Bohuslän.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

69/46

74/46

Fig. 1. Plåt n. n (C 422.) B 3049

Benurman restaurerad,
bästa sidan. (Kärlets skev-
het delvis en följd av svårig-
heten att vid restaureringen
absolut rätt sammanpassa
skärvorna.) Storlek 1/4.

Fig. 2. Plåt n. n (C 423.) B 3050

Benurman, sämsta sidan.
Storlek 1/4.

Göteborgs museum foto 1946.

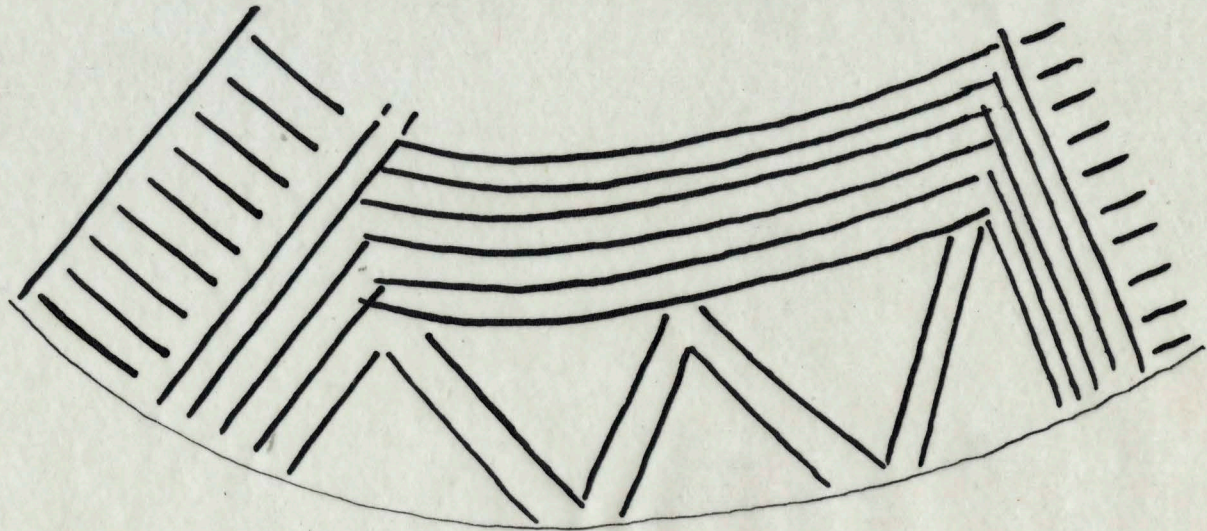

Fig. 3.

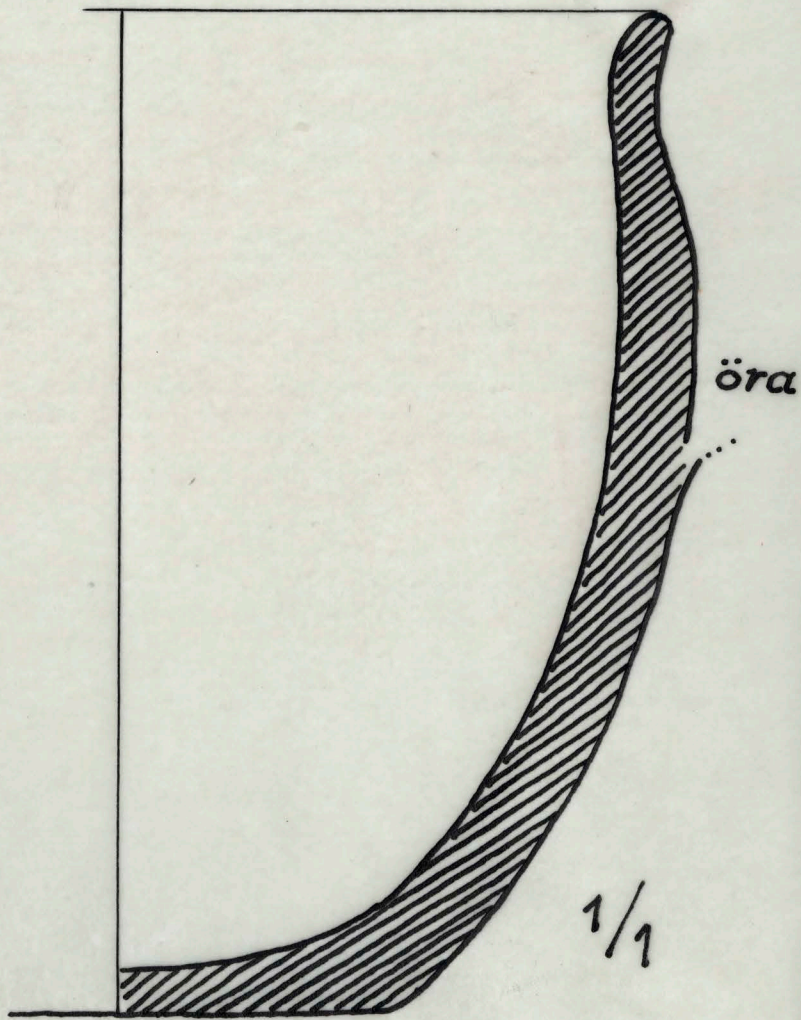

Fig. 4.

Valtersberg 1947

Anm.

På området med brandgroparna nr ~~1~~ - 1 - 64 var matjorden vid undersökningens början redan avschaktad och många i detta uppstickande stenar bortförda och sönderslagna till skärv.

48134. 1. Brandgrop. förstörd, med några skärvor från botten och sida av litet lerkärl.
48135. 2. Kolrik brandgrop, förstörd, med stenar i gropens syd^{västra} sida. I botten rester av en hartstätning med brända ben och kol, vilande på en mindre stenhäll.
48136. 3. Brandgrop, förstörd, med några krukskärvor.
48137. 4. Brandgrop, förstörd. Några bottenbitar av ett lerkärl tillvaratagna före undersökningen.
48138. 5. Kolrik brandgrop, diam 70 cm - knappast möjlig skilja från nr 9 - innehållande ett nästan upplöst lerkärl med brända ben.
48139. 6. Brandgrop, skadad, med botten 40 cm under markytan, där botten delen av ett lerkärl påträffades. Kärlet som upptogs omlindat med gaslindor visade sig vid tömningen innehålla upptill svart jord med enstaka kolbitar, nedtill brända ben i grå jord.
48140. 7. Omedelbart utanför stenpackningen A en brandgrop, vars botten låg 45 cm under markytan och som innehöll ett litet, sönderfallet lerkärl med brända ben och träkol.
48141. 8. Brandgrop, förstörd. Några skärvor av ett här före undersökningen upptaget lerkärl överlämnades.
48142. 9. Liten brandgrop, 35 cm djup - knappast möjlig skilja från nr 5 - med krossat lerkärl, omgivet av små (från stenpackningen A här rörande ?) stenar. I kärlet inga ben, endast svart jord.
48143. 10. Liten, 30 cm djup brandgrop med ett lerkärl täckt av en flat sten, 17 x 10 x 2,5 cm. Urnan, upptagen i gaslindor visade sig vid tömning en innehålla: närmast botten få , brända ben (av barn) jämte enstaka kolbitar, och högre upp i ljusare jord infallna skärvor av kärlets överdel.

48144. 11. Förstörd brandgrop med rester av ett lerkärl innehållande upplösta, brända ben.
48145. 12. Liten brandgrop, skadad, med brända ben och träkol och på botten en hartstätning av ca 12 cm diam.
48146. 13. Skadad brandgrop med mycket svart jord. I denna, på 40 cm djup under markytan, en upptill plan, nedtill kullrig sten, 14 x 12 x 7 cm, som låg över ett hopfallet lerkärl, vari fanns en flat sten, 24 x 19 x 2 cm, tvivelsutan en gång locksten över urnan. Urnan, som innehöll brända ben och ett par kolbitar, stod på en flat sten, 19 x 16 x 4,5 cm, liggande 65 cm under markytan.
48147. 14. I en liten brandgrop och på 40 cm djup under markytan, låg en flat ~~sten~~ sten, 16 x 13 x 4,5 cm, över en krossad lerurna med fåtaliga, nästan upplösta brända ben.
48148. 15. Liten brandgrop med botten 40 cm under markytan. Häri täckt av en flat skörbränd sten, 13 x 17 x 2 cm, en krossad lerurna med några få brända ben (av barn?).
48149. 16. Mycket kolrik brandgrop, diam. 50 cm. På gropens botten, 45 cm under markytan, brända ben inom en hartstätning (från ett kärl som haft botten i dess helhet överdragen av ett tunt hartsskikt).
48150. 17. Under en stor, i markytan synlig klumpsten, 85 x 55 x 35 cm, en kolrik brandgrop, vari fanns ett stort krossat lerkärl med många brända ben.
48151. 18. Upptill förstörd brandgrop, diam. 80 cm, ^{bevarad} höjd 18 cm. Häri en flat sten, 25 x 16 x 2 cm, liggande som lock över en krossad lerurna med fåtaliga brända ben (av barn). Kring urnans botten några smärre stenar.
48152. 19. Brandgrop med liten lerurna, täckt av en upptill kullrig, nedtill flat sten, 22 x 22 x 10 cm. Urnan, som har haft hank - ej påträffad - var kringsatt av smärre stenar. Den upptogs i gasbindor; vid tömningen visade den sig icke innehålla brända ben, endast svart jord och träkol.
20. Förstörd brandgrop, diam. 50 cm, djup 35 cm, utan synligt träkol. Fyndlös vid undersökningen.
48153. 21. Brandgrop, upptill förstörd; kvarvarande del av 30 cm diam. och 12 cm djup. Häri ett nästan helt upplöst lerkärl med många brända ben (av vuxen), Av urnan kunde endast delar av botten tillvaratagas,

48154. 22. Brandgrop, diam. 40 cm, djup 27 cm, med stort krossat lerkärl, omgivet av några små stenar. I urnan brända ben i stor mängd samt träkol. ~~Kol och~~ Enstaka benbitar förekom även i gropen.

48155. 23. Brandgrop, diam. 50 cm, djup 22 cm, med krossat, av smärre stenar ~~omgivet~~ omgivet lerkärl. Urnan, som upptogs i gasbindor innehöll brända ben (av vuxen)individ) samt gråsvart, något träkolhaltig jord.

48156. 24. Brandgrop, diam 70 cm, djup 40 cm. Något östligt i gropen och på dennas botten stod ett litet, krossat lerkärl, med finfördelade brända ben och täckt av en - i kärlet infallen - locksten, 12 x 11 x 1,5 cm.
Kol.

48157. 25. Förstörd brandgrop, diam. c:a 60 cm, djup 15-20 cm. Vid undersökningen påträffades några skärvor av ett lerkärl, några bitar brända ben (av vuxen individ) och ett 10-tal träkolstycken.

26. Förstörd brandgrop, vari fanns ett par krukskärvor av grovt gods och några träkolsbitar; ej tillvarataget.

Den 5 kol saknas
48158. 27. Brandgrop, skadad, diam 25 cm, djup 10 cm, innehållande rester efter en liten lerurna med fåtaliga, små, brända ben och något träkol.

48159. 28. Kolrik, upptill förstörd brandgrop, diam. c:a 60 cm, och med botten 50 cm under markytan; häri ett skadat i gasbindor upptaget lerkärl - endast bottendelen - med mycket brända ben.

Omedelbart V om brandgropen, kant i kant med denna, låg en i markytan synlig klumpsten, 50 x 50 x 40 cm, som antagligen bör betraktas som tillhörande graven.

28 anm. En hank till ett lerkärl påträffades 0,5 m N om brandgropen på den från matjorden ^{befintliga} markytan. Den torde ha kommit från någon av de före undersökningen förstörda brandgroparna.

29. Förstörd brandgrop, diam. c:a 25 cm, med ett par krukskärvor av grovt gods, ej tillvaratagna.

48160. 30. Omedelbart V om en stor, i markytan synlig klumpsten, 70 x 60 x 35 cm, fanns en brandgrop av 70 cm vidd. I gropens yta en flat sten, 20 x 13 x 3 cm, vilken låg såsom lock över ett stort krossat lerkärl av fint gods och försett med två, i SSV - NNØ orienterade hankar; dessa voro ej avslagna. I urnan mycket brända ben (av vuxen individ).

48161. 31. Brandgrop, diam. 30 cm, djup 15 cm, med svart jord. Häri ett krossat lerkärl med (fastsittande) hank åt N och innehållande obetydliga rester av brända ben.

Brända ben saknas

32. Förstörd brandgrop. Fyndlös vid undersökningen.

48162. 33. Förstörd brandgrop, diam. 25 cm, djup 6 cm, med ett par brända ben (av barn) även rester av en hartstätning.

48163. 34. Upptill förstörd brandgrop, diam. 25 cm, djup 10 cm, med botten-
del av ett lerkärl, som innehöll svart jord och (närmast botten) små, obetydliga rester av brända ben.
Brända ben saknas.

48164. 35. Under stenpackningen A och ej täckt eller omgivet av brandjord stod ett krossat lerkärl, som innehöll svart jord och enstaka träkolbitar, däremot ej brända ben.

48165. 36. [På 15 cm djup under markytan en] brandgrop, diam. c:a 40 cm, djup 30 cm, som till en liten del täcktes av en, dock huvudsakligen N om gropen liggande, i markytan synlig sten av 80 cm längd och 65 cm bredd. Överst i brandgropen, 15 cm under markytan, påträffades en liten, flat, skiffrig sten, som visade sig ligga såsom lock över ett stort, sönderfallet, med två hankar försett lerkärl, vari förekom brända ben (av barn ?).

Brända ben saknas.
48166. 37. Brandgrop, diam. 25 cm, djup 10 cm, med krossat lerkärl, som innehöll svart jord och närmast botten obetydligt brända ben. *Kol.*

38. Förstörd brandgrop med ett par, ej tillvaratagna krukskärvor av grovt gods.

39. Förstörd brandgrop, innehållande ett par krukskärvor av grovt gods, vilka ej tillvaratogs.

40. Hård, rund, plan, diam. 1 m, av små skörbrända stenar. Mellan och under stenarna förekom svart jord med träkol.

48167.
48168. 41. Brandgrop, diam. 40 cm, djup 30 cm, täckt av små, skörbrända stenar (från härden nr 40 ?). I gropens yta en undertill flat sten, 12 x 12 x 4 cm, liggande såsom lock över ett nästan upplöst lerkärl med mycket brända ben.

Omedelbart NV om gropen fanns en stor, ytligt liggande klumpsten, 70 x 50 x 50 cm, vilken kanske bör anses tillhöra graven.

48169. 42. Brandgrop, diam. 60 cm, djup 25 cm, med ett krossat lerkärl, ursprungligen täckt av en, nu i två delar sprucken och i urnan infallen locksten, 17 x 11 x 4 cm. På urnans botten obetydligt brända benrester.

48170. 43. I en (i alven 20 - 25 cm djup) grop, vari brandjord ej förekom, stod en liten krossad lerurna, täckt av en flat sten, 14 x 10 x 2,5 cm, och innehållande helt få brända ben.
Brända ben saknas

48171. 44. Kolrik brandgrop, diam. 60 cm, djup 20 cm. Ytligt i dess mitt ett par små brända stenar, vilka täckte en anhopning av brända ben, som nedtill begränsades av en 24 cm vid hartstätning.

48172 a och b 45. Brandgrop, diam. ca 40 cm, till hälften täckt av en stor klumpsten 85 x 80 x 40 cm. Ytligt i gropen en samling stenar (foto) där-
under en anhopning av brända ben inom hartstätning, diam 19-20 cm,
med svepfog åt N (foto).

48173. 46. Liten, upptill förstörd brandgrop med botten 35 cm under markytan.
Häri en lerkärlsbotten med mörk jord och något träkol, däremot in-
ga spår av brända ben.

48174 - 48177.

47. Brandgrop, diam. 25 cm, djup 21 cm, i vilkens yta låg en flat sten,
22 x 15 x 6 cm, som lock över ett krossat lerkärl av fint gods och
med hank (i NO). (Hanken fanns lös invid det ställe på urnan där
den suttit, varför avsiktlig avslagning med all sannolikhet ej fö-
religger). Överst i urnan lågo några , till synes obestämbara
järnbitar och därunder brända ben.

48178. 48. Brandgrop, diam. 25 cm, djup 14 cm, som nästan fullständigt fylldes
av en lerurna. Denna var dåligt bevarad men kunde, omlindad med gas-
bindor, upptagas i ett sammanhang. Vid tömningen visade den sig in-
nehålla: på botten ett par små flisor av brända ben, däröver grå-
gul lera av några cm mäktighet och överst till kärlandens svart ~~jord~~
jord med träkolbitar.

48179. 49. Förstörd brandgrop, diam. 30 cm, djup 25 cm. Vid undersökningen
påträffades häri en krukskärva och ~~en~~ en bränd benbit.

48180. 50. Liten, 25 cm djup brandgrop, täckt av två, antill varandra liggande
stenar, 19 x 7 x 5 cm resp. 14 x 6 x 4 cm. Häri en lerurna av obe-
tydligt mindre vidd än gropen. Urnan, som upptogs efter omlindning,
innehöll blott några få brända ben. - De nämnda stenarna lågo icke
som lock över urnan.

48181. 51. Förstörd brandgrop, vari vid undersökningen påträffades brända ben,
träkolbitar, samt skärvor av ett lerkärl.

48182. 52. Upptill förstörd brandgrop, diam. 50 cm, djup 20 cm, med stor ler-
urna innehållande stor mängd brända ben och enstaka kolbitar.

48183. 53. Liten, 14 cm djup brandgrop, vari på ett djup av 4 cm påträffades
en i två delar kluven locksten, 16 x 11 x 2,5 cm, som låg på en
liten krossad lerurna med hank. I urnan ytterst obetydliga rester
av brända ben.

*Brända benen
saknas.*

48184.
48185. 54. Något östligt i en brandgrop av 50 cm vidd stod ett stort lerkärl,
vars kant låg ca 25 cm under markytan. I urnans botten få brända
ben. Ett funnet järnfragment låg sannolikt i urnan. Träkol förekom
såväl i som utanför denna.

48186. 55. Förstörd brandgrop, vari vid undersökningen påträffades ett par skärvor av ett lerkärl.
48187.
48315. 56. Förstörd brandgrop med brända ben och skärvor av ett lerkärl.
Järnlock fr. rengöringen
48188. 57. Upptill förstörd brandgrop, vari fanns en lerkärlsbotten med få brända ben.
48189. 58. Upptill förstörd brandgrop med krossad lerurna, som upptogs efter omlindning. I urnan brända ben (av vuxen individ),
48190. 59. Förstörd brandgrop. Häri ett par krukskärvor.
60. Förstörd brandgrop, diam. 60 cm, djup 25 cm (under 20 cm mäktig matjord). Utan fynd vid undersökningen.
61. Förstörd brandgrop, diam. 55 cm, djup 40 cm. Utan fynd vid undersökningen.
48191. 62. Liten brandgrop med hartstätning, diam. 24 cm, kring en anhopning av brända ben.
48192. 63. Liten brandgrop, skadad genom ett grävt dike. Häri några skärvor av ett lerkärl samt några bitar brända ben.
Brända ben saknas.
48193. 64. Förstörd brandgrop, diam. 60 cm, med ett par skärvor av ett lerkärl. Brända ben ej iakttagna.
48194. 65. Brandgrop, nästan helt förstörd vid upptagandet av ett avloppsdike. Häri skärvor av ett lerkärl, brända ben och träkolbitar.
48195. 66. På ett djup av 20 - 22 cm under markytan en brandgrop, diam. 25 cm, djup 10 - 12 cm. På gropens botten en hartstätning, diam. 15 cm, inom vilken lågo några få flisor brända ben.
48196. 67. Brandgrop, diam. 30 - 40 cm, med krossad lerurna som förutom jord innehöll några få brända ben och ett par kolbitar.- I gropens ytan lågo några små brända stenar (från stenpackningen B).
- 48197-48198. 68. Under en i markytan synlig toppig klumpsten, "visarsten" (foto) låg en andra klumpsten. Omedelbart ö om denna, i höjd med dess underkant och 45 cm under markytan, framkom en flat sten, 25 x 21 x 5 cm, som visade sig ligga i en brandgrop och tjäna såsom lock över en liten lerurna vars botten låg 63 cm under markytan, (foto). Brandgropens övre gräns och vidd lät sig ej fastställa, dess nederdel var blott obetydligt större än urnan. Kring urnans fot, 5 cm upp från botten, låg en hartstätning, som av de båda hartstätningarnas inbördes läge kunde bestämmas ha tillhört ett kärl, i vilket lerurnan placerats (ej ett som lock över urnan använt kärl). Urnan som kunde upptagas efter omlindning innehöll få och små brända ben (av barn), enstaka av kol och mörk, sotig jord.
- Träkol saknas*

48199. 69. En i markytan synlig sten, 45 x 40 x 15-18 cm, täckte till en liten del, men låg huvudsakligen V om, en brandgrop, diam. 50 cm och med botten 35-40 cm under markytan. I gropen ett litet krossat lerkärl med hank (som förekom), stående på två små stenar och innehållande obetydliga rester av brända ben. I brandgropen *mycket lite rent* träkol.
- 48200
48201. 70. En liten brandgrop med mörk jord, diam. 30 cm, djup i alven 10 cm (med botten (på 23,49,) 40 - 45 cm under markytan) innehållande några bitar brända ben, fragment av en skära av järn, samt en liten krukskärva.
48202. 71. Under nordvästra kanten av stenpackningen B mörk jord inom en yta av 30 cm och med botten blott 27 cm under markytan. Häri några krukskärvor.
- 48203
48204. 72. Djup brandgrop med svart jord, diam. 50-60 cm, invid en djupt liggande, jordfast sten. I gropen ett lerkärl med hank, omgivet och skyddat, av smärre stenar helt upp till gropens yta, som låg c:a 40 cm under markytan.
Urnan innehöll överst ett litet upp- och nedvänt lerkärl, bikärl, dåligt bevarat, därunder till botten, ett 8 cm tjockt lager av brända ben med enstaka träkol.
73. I stenpackningen B och under tre större stenar, som lågo c:a 10 cm under markytan och mätte resp. ~~40 x 40 x 15 och 20 x 10~~ 40 x 40, 40 x 15 och 20 x 10 cm, förekom inom en yta av 65 x 55 cm svart jord i ett c:a 10 cm tjockt skikt. Häri enstaka stänk av brända ben och ett par krukskärveflagor; ej tillvaratagna.
48205. 74. Under en i stenpackningen B liggande, i markytan synlig sten, 55 x 35 cm (med topp på 23,99) något mörkfärgad jord, vari påträffades några krukskärvor.
48206. 75. Under stenpackningen B och omedelbart V om en i markytan synlig sten, 35 x 25 cm (med krön på 23,91), stod omgivet av brandjord och små stenar ett litet, fullständigt krossat lerkärl, med botten (på 23,55) 35 cm under markytan och innehållande lite brända ben.
48207. 76. I stenpackningen B och cirka 10 cm över alven påträffades några spridda skärvor av ett stort, tjockväggigt lerkärl.
48208. 77. I stenpackningen B och täckt av en ytligt i denna liggande sten, 18 x 15 x 7 cm, stod ett krossat lerkärl bland små stenar och svart jord. Ingen grop i alven; urnans botten låg endast 27 cm under markytan. Mycket få brända ben i urnan.

78. Under stenpackningen B - som här nästan saknades - och under ett 15-20 cm tjockt lager *brandjord*, stod helt nedgrävt i alven ett lerkärl med botten c:a 55 cm under markytan. Urnan innehöll några få stänk brända ben ~~KÄX~~ på botten, däröver brandjord.

48209.

Inga brända ben, endast kol,

79. Västligt i brandgropens yta påträffades en bränd benflisa och en kantbit (av annat kärl än gravurnan).

48313. (78 mm).

80. Under en stor sten, 45 x 25 cm (med krön 5 cm under markytan) förekom ett tunt, i alven ej försänkt skikt av mörkare jord, varilågo krossade krukskärvor och ett par brända benflisor.

48210.

48211.

80. Under en stor sten, 45 x 35^{cm} (som stack upp 5 cm över markytan), förekom ett tunt, i alven ej försänkt skikt svart jord med krossade krukskärvor och brända benflisor.

81. Brandgrop, diam. 25-30 cm, med rätt svart jord, innehållande ett krossat lerkärl, med botten 40-45 cm under markytan. Ej spår av brända ben.

48212.

82. I en liten, i alven blott obetydligt försänkt brandgrop (med botten 37 cm under markytan) stod ett lerkärl som på botten hade ett fåtal brända ben.

48213.

83. C:a 30 cm under markytan och 15 cm djupt i en brandgrop med mycket svart, träkolrik jord en flat sten, 19,5 x 13 x 4 cm, vilken låg som lock över ett sprucket lerkärl med insjunken överdel och innehållande brandjord och närmast botten ett par helt små brända ben. Kärlet har haft ~~hank~~ men denna påträffades icke. I höjd med lockstenen hade gropen en vidd av 35 cm. Botten i brandgropen låg c:a 45 cm under markytan.

48214.

Brända ben saknas.

84. En stor flat, strax under markytan liggande sten, 65 x 35 cm, täckte delvis en liten brandgrop innehållande ett lerkärl med botten 65 cm under markytan. I urnans nederdel en hoppackad samling av brända ben, där ovanför sotbemängd sand.

48215.

85. På botten av en liten brandgrop, 40 cm under markytan, låg en harts-tätning täckt av en flat sten av 25 cm tvärmått. Ej spår av brända ben.

48216.

86. Under södra kanten av en stor, i markytan synlig klumpsten, 65 x 45 cm låg en mindre sten i ytan av en brandgrop med svart träkolhaltig jord. Den mindre stenen låg över mynningen av ett lerkärl, som i gropens botten, 60 cm under markytan, var kringssatt av stenar av c:a 10 cm diam. och som stod på en i gruset liggande, flat sten. I urnan en kompakt, 10 cm hög samling av brända ben och i ytan av denna en skära av järn, bruten i tre delar (men delarna liggande intill varandra med passning) samt sex smala järnfragment, möjligen härörande från ^{två} små nålar eller sylar.

48217-48219.

48220. 86 anm. 30 cm SV om lerkärl i nr 86 lågo ett par krukskärvor strax under grästorven.

87. I en liten, i alven ej försänkt grop med svart jord, vidd 20-25 cm några skärvor av ett lerkärl av dåligt bevarat gods jämte ett fåtal stänk av brända ben, påträffade på ett största djup av 28 cm under markytan. Troligen skadad grav.

48221.

Brända ben saknas.

48222. 87 anm. 1 m SO om 87 fanns under grästorven en liten kantbit av ett lerkärl.

88. Under en stor, flat, i markytan synlig och i stenpackningen B lig-
gande sten, 55 x 35 x 15 cm, fanns rätt svart och fet jord 20 - 35
cm under markytan. Häri några få brända ben. Ej grop i alven.
Flinkskevar

48316.

89. Brandgrop, till hälften förstörd, med svart träkolhaltig jord, diam.
40 - 50 cm. I botten, 55 cm under markytan, rester av en harts-
tätning inneslutande små rester av brända ben.

48223.

Brända ben saknas.

90. Brandgrop, diam. 50 - 60 cm, med svart jord utan synligt träkol.
Häri ett lerkärl med botten 60 cm under markytan och täckt av
en åt NO något förskjuten locksten, 17 x 12 x 2 cm. Runt ler-
kärllets botten lågo några små stenar. I urnan brända ben (av
vuxen individ) till randen; sådana även i stor mängd utanför urnan.

48224.

91. Omedelbart utanför stenpackningen B och under en flat, i markytan
synlig sten, 30 x 30 x 30 cm, fanns en liten, 10 cm djup grop
med mörk jord. Inga fynd.

92. Strax under markytan en stor rektangulär sten, 60 x 35 x 45 cm,
som låg över en liten, 10 cm djup grop med mörk jord. Inga fynd.

93. Brandgrop med mörk jord och innehållande ett lerkärl med brända ben,
påträffad och borttagen av herr Appelgren vid utvidgning av
schaktet för huset. Några tillvaratagna skärvor av lerkärl
överlämnades. Gropens exakta läge ej känt.

48225.

94. Brandgrop med svart jord och träkol, av 35 - 40 cm vidd och med
botten 45 cm under markytan. I gropens yta en skörbränd sten,
18 x 10 x 4 cm, vilken låg såsom lock över en lerurna med hank
(fastsittande och vettande mot NV). I urnan ytterst lite brända
ben (av barn) och sot.

48226.

48227. 95. Under nordvästra hälften av en grästuva, diam. 80 cm, höjd c:a 20 cm, låg på 22 cm djup under tuvans krön en rektangulär sten, 65 x 47 x 20 - 35 cm. Under stenens sydöstra, tjockaste, kant fanns en brandgrop, till c:a hälften liggande utanför, 50 cm, stenen. Brandgropen, som var mycket kolrik, hade en vidd av 50 cm och ett djup av 30 cm med ytan 27 cm under markytan (utanför tuvans). I gropens mitt, omedelbart 50 cm stora stenen stod ett lerkärl som åt N i gropens kant, hade ett skydd av 4 små stenar, vilka lågo i höjd med tuvans kant. I urnan brända ben, många (av vuxen individ) och gråsvart jord.

48228. I fylligt i gropen fanns även en bit hartstätning.

48217. 96. I stenpackningen A och under en stor sten, 60 x 40 x 25 cm, som låg 18 cm under markytan, fanns en brandgrop av 40-50 cm vidd och med botten 50 cm under markytan. I gropen svart jord och träkol samt mycket brända ben (av vuxen individ) inom rester efter en hartstätning.

48229. 97. Invid södra kanten av en strax under markytan liggande, kantställd sten, 40 x 20 x 25 cm, fanns en liten brandgrop, 35 - 40 cm i diam. och med botten 50 cm under markytan. I denna ett lerkärl med få brända ben (av barn).

98. Brandgrop med mörk jord och kolstänk, diam. 35 cm och med botten c:a 40 cm under markytan, till en del täckt av en strax under markytan liggande sten, 35 x 35 cm. Fyndlös.

- 48230-48231. 99. En strax under markytan liggande sten, 55 x 45 x 20 cm, täckte över och låg med sin nordöstra ända snett ned i en kolrik brandgrop av 50 cm vidd. På gropens botten, 50 cm under markytan, stod ett stort, av stenen krossat lerkärl med brända ben, många (av vuxen individ) och V om detta, på samma djup, ett litet lerkärl, fyllt av brandjord.

48232. 100. Under sydvästra hälften av den vid nr 95 nämnda grästuvan låg, delvis synlig, en stor, långstreckt sten, 89 x 35 x 12-23 cm, varunder förekom svart jord med träkol i ett 10 cm tjockt skikt inom en yta av 50 cm diam. Här påträffades nordligt en enda bränd benflisa och västligt några få krukskärvor.

48233. 101. Under en c:a 5 cm under markytan liggande sten, 55 x 40 x 15 cm, en grop med mörk jord, diam. 25 cm. Ytligt i denna ett par cm under stenens underkant, låg en locksten, 17 x 11 x 6 cm, ovan till kullrig, ~~sten~~ undertill plan, över mynningen av ett krossat lerkärl med obetydliga rester av brända ben (av barn).

- 48234 102. Brandgrop med mörk jord, diam. 40-45 cm, djup 23 cm (blott svagt försänkt i alven). I gropens yta några små stenar, vilka lågo kring ett krossat lerkärl. I urnan många brända ben (av vuxen individ) och ~~ett litet stycke~~ (av eld hopvriden (?)) järntråd.
- 48235 103. Grop - ej försänkt i alven - med svartgrå jord, ^{diam. 30-35 cm, djup} 25 cm. I ytan lågo små stenar kring överdelen av ett krossat lerkärl med få brända ben (av barn).
- 48236 104. Grop - ej försänkt i alven - med svart jord, diam. 30 - 35 cm, djup 18 cm. I ~~denna~~ ³³ yta småstenar kring överdelen av ett krossat lerkärl, som endast innehöll svart jord.
- 48237 105. Under men huvudsakligen V om en i markytan synlig sten, 45 x 25 cm, fanns en i alven ej försänkt fläck med gråsvart jord - ej brandjord - av 55 - 65 cm diam. och 5-10 cm tjocklek. Östligt i denna, invid stenen, påträffades några få brända ben och 4 krukskärvor.
- 48238 106. Under två nätt och jämt jordtäckta stenar, 65 x 40 x 14 resp. 60 x 25 x 12 cm, gråfärgad jord - knappast brandjord - i ett 5 - 10 cm tjockt, i alven ej försänkt skikt, vari funnos några brända ben och en liten kantbit av lerkärl.
- 48239 107. Invid sydvästra kanten av en stor, c:a 3 cm under markytan liggande sten, 55 x 40 x 20 cm, stod i brun jord - ej brandjord - ett förskjutet och krossat lerkärl, vars rand legat c:a 5 cm över stens underkant. I urnan många brända ben (av vuxen individ); några ben även utanför urnan.
108. Under en stor, ett par cm under markytan liggande stor, flat sten, 100 x 75 x ¹²⁻¹⁵ 12 cm, som på västra sidan kantades av fyra små stenar, fanns ett 5-10 cm tjockt i alven ej försänkt skikt av grå, något fet jord, vari spridda stänk av brända ben förekommo.
- 48240 109. C:a 20 cm under markytan en grop med mörk jord, diam. 40 cm, djup 21 cm (därav i alven 10 cm). I gropens yta ^{några} smärre stenar, av vilka den största, 18 x 14 x 8 cm, låg i mitten och såsom lock över ett sönderfallet lerkärl med brända ben, många (av vuxen individ).
110. Omedelbart Ö om en 4 cm över markytan uppstickande sten, 40 x 35 cm, en grop med ^{svart} svart jord och enstaka stänk av brända ben, samt med bottnen 50 cm under markytan.
- 48241 & 48242 111. På 15-25 cm djup under markytan en liten samling brända ben och ett par små krukskärvor i svartgrå jord av 30-40 cm ~~diam~~ diam. Ej grop i alven. - Strax Ö härom låg djupt i grästorven en krukskärva av tillsynes samma gods som de invid benen funna. - 30 cm åt V låg en 3 cm över markytan uppstickande sten, 55 x 40 cm.

112. På c:a 25 cm djup en brandgrav med svart jord och träkol, diam. 40 cm, djup 28 cm; 11 cm djupt i gropen en locksten, 20 x 13 x 7 cm, *48243.* liggande över en stor samling brända ben, vilka i botten begränsades av en hartstätning, $25^{22} - 22^{25}$ cm, *vid.*
113. Brandgrop, diam. 25 cm, djup i alven 10 cm, med mörk jord, svaga kolstänk och två brända benflisor (ej tillvaratagna).
114. Omedelbart utanför stenpackningen B och på ett djup av 20-25 cm under markytan en grund fläck, diam. 50 cm, med gråaktig, något fet jord - ej brandjord - med några skärvor av ett nästan upplöst lerkärl. Ej spår av brända ben.- Fläcken täcktes till en *del* ~~eller~~ av tre i N, SV och SO samt 6-10 cm under markytan liggande stenar, 45 x 40 resp 25 x 15 och 20 x 13 cm. *48244.*
115. Under en 5-10 cm under markytan liggande sten, 24 x 21 x 8 cm, fanns en grund, i alven ej försänkt fläck med gråsvart jord, ej brandjord. Enda fynd häri utgjorde en liten bottenbit av ett lerkärl av grovt gods; ej tillvaratagen.
116. Under en flat sten, 40 x 35 x 13 cm, vars överkant låg ett par cm under markytan, fanns en, i alven ej försänkt grop med gråaktig jord, diam. 30 cm. På gropens botten, c:a 25 cm under markytan en hartstätning, diam 10-15 cm, omslutande en mycket liten samling av brända ben. *48245.*
117. Under sydöstra ~~hörn~~ av en stor, rektangulär, i markytan synlig sten, 60 x 45 x 22 cm, och på ett djup av 30 cm under markytan, fanns en liten brandgrop, diam. 25-30 cm, djup 10 cm, som innehöll ett litet krossat lerkärl med rikliga sotrester ~~med~~ blott helt få och små brända ben (av barn). *48246.*
118. Under en 10 cm under markytan liggande sten, 50 x 30 x 15 cm, förekom ett tunt lager av gråaktig, något fet jord, vari påträffades en krukskärva (med hankfäste). Längre åt S, nästan helt utanför stenen stod i en grop i alven ett mycket litet, helt upplöst lerkärl med botten 35 cm under markytan. Gropen var icke större än lerkärlet och brandjord förekom icke. I urnan, som ej kunde tillvaratagas, fanns några få, små ~~XXXXXX~~ brända ben. *48247.*
119. På sydsidan om en mycket stor klumpsten x x cm, med krön 30 cm över omgivande marken, påträffades svart jord sedan grästorven avskalats. Ytligt i denna fanns två brända benflisor men djupare endast träkol, vilket såg ut att, 50 cm under markytan gå under den stora stenen i en några cm tjock rand. Ej avslutad undersökning.

120. På 15 cm djup under markytan, en fläck med brunsvart jord, diam. c:a 20 cm, djup c:a 10 cm, vari påträffades två brända benbitar.

48248. 121. Under västra kanten av en stor, nätt och jämt invallad sten, 55 x 55 x 25 cm, en kolrik brandgrop, diam. 40 cm, djup 32 cm; botten 57 cm under markytan. I denna spridda brända ben från ytan. Gropens nedre del, var obetydligt större än ett här stående lerkärl, till randen fyllt med brända ben (av vuxen individ) jämte rikliga sotrester. Några stenar, (avsiktligt?) *avspjälkade* från den något skiffriga täck-stenen lågo i gropens övre del, ingen dock så att den kunde uppfattas såsom lock till lerurnan.

122. Brandgrop med lerurna täckt av stor sten. Ej utgrävd. Kvarstår i väggen. Skall undersökas.

123. Under en stor i markytan synlig sten, 55 x 45 x 30 cm, en grop, diam. 25 cm, med botten 35 cm under markytan. I gropen mörkgrå jord med några få brända ben.

Rullsten saknas,
124. På 5 cm djup under markytan låg en sten, 50 x 50 x 22 cm, och 17 cm under denna låg horisontalt en tunn sten, 40 x 30 x 2-6 cm, varunder fanns en grop, diam. c:a 40 cm, djup c:a 15 cm (dess botten 63 cm under markytan), med grå, något fet jord. Enda fynd häri utgjorde en rullsten, 20 x 15 x 8 cm.

125. Under en i markytan synlig sten, 50 x 50 x 25 cm, en grop, diam. 30 cm, med botten 70 cm under markytan. Häri gråsvart jord med en enda träkolflisa och närmast botten obetydliga rester av brända ben.

2
126. På ett djup av 38 cm under markytan, 13 cm under alvens yta, en brandgrop, diam. 35 cm, djup c:a 10 cm, innehållande träkol och ett mycket dåligt, ej tillvarataget lerkärl med brända ben. Större delen av gropen kvarstår oundersökt.

48249. 127. På 30 cm djup en brandgrop, diam. 30 cm, djup 12 cm, med svart jord. Häri ett litet, ~~krossat~~ lerkärl utan minsta spår av brända ben.

48250. 128. På 12 cm djup en sten, 25 x 22 x 18 cm, som låg över en liten brandgrop, diam. 15 cm, djup 10 cm, (botten 40 cm under markytan) ~~med~~ med svart, sotig jord, vari stod ett litet, nästan upplöst lerkärl (höjd 8 ~~cm~~ botten diam. 7,5, största vidd 11 cm) som närmast botten hade ett 2 cm tjockt lager brända, små ben (av barn)?) och däröver brun jord.

129. På 25 cm djup en 30 cm vid och 13 cm djup fläck med svart jord, en bit träkol och en liten samling brända ben.

130. Under en stor, 6 cm över markytan uppstickande klumpsten, c:a 50 x 50 x 50 cm, en brandgrop diam. 40 cm, djup c:a 25 cm med svart träkol och jord. Periferiskt i brandgropens yta lågo några små stenar.

48251.

Ytligt i gropen uppträdde brända ben, vilka nedåt *arrikades* och begränsades av en på botten, 71 cm under markytan liggande hartstätning. Ett litet förrostat järnfragment fanns ytligt i gropen; ej anträffat vid uppackningen.

131. I en svagt framträdande grästuva av c:a 1 m tvärmått, låg nätt och jämnt jordtäckt en stor, flat sten, 80 x 65 x 23 cm. Därunder lågo tätt samman 6 flata stenar, diam. 60 cm, med en sten i mitten och de övriga runt om. Stenarna täckte en på träkol rik brandgrop

48252.

av samma tvärmått , och mittsteningen, som mätte 19 x 16 x

48253.

1,0-2,5 cm låg som lock över en sammanpackad samling brända, rena ben, som nedtill begränsades av en hartstätning. Denna låg på en flat sten, 21 x 19 x 4 cm, under vilken förekom ett 1 cm tjockt lager sot. Spridda brända ben iakttogos även i brandjord utanför den till hartstätning koncentrerade bensamlingen. Gropens botten låg 58 cm under markytan. Omedelbart SO om de sex, brandgropen täckande sten^{arna}, och 30-40 cm under markytan, funnas i svart jord ett antal krukskärvor, av flera kärl men de flesta av ett häri troligen krossat kärl. Brända ben häri ej iakttagna. Bikärl (?)

Undersökt!

132. Under en sten, 47 x 34 x 22 cm, som stack upp 1 cm över markytan fanns en brandgrop, diam. 30 cm, djup 12 cm. På gropens botten, 33 cm under markytan, låg en liten hartstätning, diam. 10-11 cm,

48254.

Brända ben i kol saknas

inom vilken förekommo ett fåtal, brända ben bland kol och sot.

133. Under grästorven en brandgrop, diam. 20 cm, med svart sotig jord. På gropens botten, 34 cm under markytan ett fåtal brända ben,

134. På sidorna om en stor, c:a 15 cm över markytan uppstickande stenhäll, 125 x 95 x 45 cm fanns, särskilt åt Ö och S under grästorven en röseartad samling stenar, diam. 2 m. På västsidan av stenblocket lågo endast få stenar men här vidtog en liten bergsknalt. Under den stora stenen fanns brandjord av 5 - 10 cm mäktighet inom en yta av 100 x 65 cm. Något nordligt häri låg en flat sten, 15 x 11 x 3 cm, invid den här branta bergväggen och täckande en 4 cm hög, nedtill (43 cm under markytan) av en hartstätning begränsad anhopning av sot och fåtaliga brända ben.

48255.

Brända ben saknas.

135. På 20-25 cm djup och under stenpackningen B en helt grund fläck, diam. 30-35 cm, med svart, sotig jord kring obetydliga rester av brända ben och ett par ~~krukskärvor~~ krukskärvor.

48255.

Brända ben saknas.

6 (2/2)

48257. 136. På c:a 20 cm djup en brandgrop, diam. 40 cm, djup c:a 20 cm, med ~~m~~ mörk, i botten något sotig jord. Här i ett sönderfallet lerkärl, som på botten hade ett cm-tjockt, av en liten flat sten täckt, möjligt skikt av brända ben.

Vallenberg 1949.

Inom området för nr 137-138 höll grästorv inklusive underliggande brunaktiga, svagt träkolhaltiga jord en mäktighet av 30-40 cm.

Vallenberg 1949.

48258. 137. I brunsvart jord strax under grästorven ett krossat lerkärl med sparsamma rester av brända ben. ^{Fa^a cm} På ~~eller~~ under urnans botten fast berg (34 cm under markytan).
48259. 138. I brandjord, men ej i tydlig grop, stod ett krossat lerkärl, vari funnos / svaga rester av ~~av~~ brända ben. Runt urnans botten, 30-35 cm under markytan några stenskårvor. *Brända ben saknas.*
48260. 139. I en (brand)grop, 30 cm vid och 25 cm djup i alven, (med botten c:a 45 cm under markytan), ett upptill krossat lerkärl omgivet av gråaktig, träkolfri jord och innehållande brända ben (av vuxen individ). Runt kanten av urnan lågo några små stenar.
48261. 140. En stor, snett liggande sten, 50 x 30 x 65 cm (med topp på 23,30 och underkant på 22,73) som ^{kol} stak upp 19 cm över markytan, (23,11), låg över och i en ^{kol} bottenrik brandgrop av 50 cm vidd. På dennas botten, 55 cm under markytan (22,56), en hartstätning, diam. 25 cm, kring eh 10 cm hög upptill, vidgad anhopning av brända, starkt upplösta ben (av vuxen individ). Hartstätningen hade svepfog åt N.
- 48262 = 48263. 141. C:a 5 cm under markytan en klumpsten, 75 x 45 x 25 cm, som täckte en sotig brandgrop av 40 cm vidd. Ytligt i denna, brända ben, nedåt anhopade och nederst i gropens botten, 50 cm under markytan, begränsade av en hartstätning, diam. 27 cm, med svepfog åt S. - Ytligt i gropens sydvästra del påträffades två små krukskårvor.
142. Under norra kanten av en i markytan synlig sten, 60 x 45 x 28 cm, förekom svart jord i en liten fläck, som ej var gropformigt försänkt i alven. Inga fynd.
143. Hård, diam. 95 cm, av två lager helt sönderbränd sten (av 10-15 cm tvärmått) på 35-65 cm djup under markytan. Träkol och sot förekom rikligt emellan de båda stenlagren.
144. Under nordvästra kanten av en i markytan synlig sten, 50 x 50 x 20 cm, fanns en liten, i alven blott obetydligt försänkt brandgrop, diam. 30 cm. Fyndlös.

145. Under en 5 cm ^{över} ~~under~~ markytan uppstickande sten, 70 x 55 x 10-20 cm (med topp på 23,29), låg en andra klumpsten, 50 x 30 x 20 cm (krön 23,17), som täckte en brandgrop, diam. 50 cm, innehållande mycket svart jord med träkol och sot. I gropen ett lerkärl, med kant på 22,84 och botten på 22,73, vilket hade en skörbränd stenskarva, 22 x 14 x 3 cm, såsom lock. Urnan stod ej på gropens botten som låg 12 cm djupare (på 22,61), 60 cm under markytan.
- 48264.
146. C:a 10 cm under markytan en tunn sten, 32 x 22 cm, därunder något mörk, omrörd jord. Ej grop i alven. Inga fynd.
147. Under nordvästra kanten av en i markytan synlig sten, 55 x 40 x 30 cm (med krön på 23,29 och bas på 22,99) en kolrik brandgrop av 40 cm diam. och 30 cm djup. I gropens yta 3 stenskarvor, - troligen avsiktligt (?) avslagna från den stora stenen - vilka lågo över, men ej direkt över, ett krossat, hopsjunket lerkärl med brända ben. Urnans och gropens botten låg (på 22,69) 55 cm under markytan.
- 48265.
148. Under en stor i markytan synlig klumpsten, 75 x 70 x 38 cm, förekom omrörd jord med ett par flisor av träkol. Inga fynd.
149. C:a 10 cm under markytan en klumpsten, 45 x 35 x 17 cm. Under denna omrörd jord av 25 cm tjocklek. Inga fynd.
150. Under en i markytenivån liggande sten, 55 x 45 x 20-25 cm, förekom omrörd ^{ord} till 30 cm djup. Häri såsom enda fynd en liten kolbit.
- Kollbit saknas.*
151. Brandgrop, diam. 50 cm och c:a 45 cm djup under markytan, med svart jord, vari förekom ett par kolbitar och möjligen ytterst svaga spår av brända ben.
- Kol i brändlar ben saknas*
152. En svagt jordtäckt sten, 70 x 50 x 20 cm (krön på 23,35, botten på 23,14) låg över ett krossat lerkärl innehållande ytterst obetydliga rester ~~av~~ brända ben och med botten (på 23,08) 30 cm under markytan. Kring urnan en tunn rand av svart jord. Gropen var ej försänkt i alven.
- 48266.
153. En strax under markytan liggande sten, 38 x 35 x 13 cm (krön 23,39, underkant 23,20) täckte en brandgrop av 35 cm vidd och 13 cm djup. Därunder låg på gropens botten (23,09) en kantig sten, 20 x 15 x 13 cm, bland skärvorna av ett fullständigt krossat lerkärl jämte mycket obetydliga rester av brända ben. - Brandgropen var grävd c:a 15 cm ~~med~~ i alven, dess botten låg ³³ ~~23~~ cm under markytan.
- 48267.
154. På ett djup av ~~20-25~~ 30 à 50 cm under markytan en härd, diam. 75 cm, av ett lager skörbränd sten, varunder låg ett några cm tjockt kollager.

155. Ovanför södra kanten av härden nr 154 och täckt av c:a 10 cm grästörv låg en sten, 55 x 40 x 18 cm (med överkant på 23,41 och underkant på 23,17) som till en del täckte en fläck med svart jord vari fanns ett krossat lerkärl med hank åt SO (och botten 45 cm under markytan (på 23,05)). (Hanken var lös men låg invid det ställe på kärlet där den skulle sitta). I urnan brända ben; inga ben utanför. Det framstod vid utgrävningen såsom fullt klart att gropen med lerkärl var grävd genom härden och därmed var yngre än denna.
Ett par bitar hartstättning.
48268. 48269.
156. Under en några få cm under markytan liggande sten, 35 x 30 x 27 cm (krön 23,53) en brandgrop föga större än ett i densamma stående lerkärl med överkant (på 23,26) på samma nivå som alvens yta utanför gropen. Nedsjunken i urnan, som haft men nu saknade hank, en liten flat sten, 14 x 12 x 5 cm, som tydligen legat som lock. Kring urnans botten, 45 cm under markytan, (på nivån 23,14), lågo några småstenar.- Inga brända ben utanför urnan.
- 48270.
157. Under norra kanten av en sten, 90 x 75 cm (krön 23,67), som stack upp 16 cm över markytan, fanns en liten fläck med något svart jord, diam. 35 cm, djup c:a 10 cm, vari påträffades två små flisor brända ben.
158. Under nordvästra kanten av en inmarkytan synlig, åt NV lutande sten, 50 x 35 x 25 cm (krön 23,66) som kantades av mindre stenar, fanns en brandgrop, diam. 50 cm, djup 12 cm, vari stod ett krossat lerkärl täckt av en locksten, 17 x 11 x 4 cm. Stora stenan låg snett ned i brandgropen och med understa hörnet 7 cm ned i gropen. Urnan, som haft hank - rester av denna fanns överst i ^{urnan} leran - låg med randen 20 cm under markytan. Den innehöll brända ben.
- (Ehlan?)
- 48271.
159. På 5 cm djup under markytan en sten, 50 x 45 x 20 cm, som låg över ett 5 cm tjockt lager av gråsvart jord, vari fanns , längst i SO, en klump harts.
- 48272.
160. En stor sten, 70 x 35 x 30 cm, synlig till 5 cm höjd ovan markytan (krön 23,69, underkant 23,31) täckte delvis en brandgrop, diam. 50 cm, innehållande upptill ~~starkt~~ kolrik jord och fyra stenar av c:a 15 cm tvärmått (h. p. på 23,44). I gropens botten, 35 cm under markytan (23,29), en hartstättning av oval form, 30 x 23 cm omslutande mycket brända ben (av vuxen individ) i en 7 - 8 cm hög stapel.
- 48273.
161. Under norra kanten av stenpackningen C - under 4-5 små skörbrända stenar - en helt liten brandgrop diam. 35-40 cm med svart jord och innehållande ett till stor del upplöst lerkärl (botten på 23,32) med svaga rester av brända ben. Gropens botten låg 35 cm under markytan.
- 48274.

162. På c:a 15 cm djup en brandgrop, diam. 50 cm, med mörk jord. Något ned i denna en sten, 25 x 20 x 8 cm (med krön på 23,37),
 48275. vilken låg som lock över ett lerkärl med krossad överdel och innehållande brända ben. Urnans nederdel stod i rent grus, med botten 40-45 cm under markytan.

163. Under en i markytan synlig sten, 65 x 45 x 30 cm, svart jord -utan synligt bräkol - av 5 cm tjocklek, vari fanns en liten bränd benflisa.

164. En c:a 6 cm under markytan liggande sten, 60 x 60 x 25 cm (med krön på 23,37 och underkant på 23,11) låg/över, ^{delvis} med huvudsakligen NO om en andra sten, 30 x 20 x 7 cm (med krön på 23,15 och underkant på 23,09), vilken låg direkt på ett krossat lerkärl i en brandgrop av 35 cm diam. och 7 cm djup. Lerkärl^{et}, ^{som} innehöll en hårt packad anhopning av brända ben (sannolikt av vuxen individ), var nästan upplöst och blott få bitar av detsamma kunde tillvaratagas.

48276.

165. SStrax V om en stor, i markytan synlig sten, 75 x 65 x 40 cm (med krön på 23,67 och underkant på 23,26) en brandgrop, diam. 50 cm, ~~av~~ djup 20 cm, med mycket svart, träkolhaltig jord. Här ett stort, upptill krossat lerkärl (med botten 50 cm under markytan (på 23,14)) ^{och} innehållande svart jord och brända ben. Brandgropens nedre del var obetydligt vidare än kärlet. *1 bit bränt ben*

48277 = 48278

166. Under västra kanten av en precis i markytan liggande sten, 40 x 40 x 25 cm (med krön på 23,70 och underkant på 23,45) en brandgrop diam. 35 cm, djup 17 cm, med svart jord, enstaka träkolbitar samt svaga rester av brända ben. - Omedelbart NO om stenen, i gropens översta del ett par krukskärvor.

48279

Kol ö ben saknas.

167. C:a 10 cm under markytan en klumpsten, 55 x 38 x 23 cm (med krön på 23,40 och underkant på 23,18), som låg mitt över en brandgrop, diam. 60 cm, djup c:a 10 cm. I denna ett litet krossat lerkärl med brända ben, (botten på 23,08) 40 cm under markytan.

48280

168. Under en stor klumpsten, 95 x 55 x 50 cm, som stack upp 5 cm över markytan (krön på 23,68, underkant på 23,13) en nedtill helt smal, upptill något vidare brandgrop, vari stod med botten 70 cm under markytan ett stort, sprucket c:a 16 cm högt lerkärl med brända ben (och med botten på 22,94). Ett par cm V om urnan och 3 cm djupare än dess kant påträffades (på nivån 23,07) såsom ett gulvitt mjöl de upplösta ~~resterna~~ av ett redskap (?) ett skaft (?) av obränt ben (?) 35 cm långt och av närmast rund, 2 cm vid genomskärning; ett litet invidliggande ~~fragment~~ av samma materia ~~av~~ avslutades i ena ändan av ~~ett~~ litet helt förrostat järn.

48281.

X saknas.

169. På sydsidan av nr 168 och kant i kant med denna, på ett djup av 30 - 45 cm under markytan, en härd, diam. 70 - 75 cm, av ett lager brända stenar, under vilka låg ett 5 cm tjockt träkolskikt. Något kol fanns även mellan och över stenarna. Över härdens kant i väster låg c:a 5 cm under markytan en flat sten, 40 x 30 cm, (med överkant på 23,60).
170. Under matjordslagret en brandgrop, diam. 40 cm, med ett litet lerkärl med hank (som låg på plats men lös) åt N. I *utan* grå jord utan synliga benrester. Urnans botten stod 40 cm under markytan.
- 48282.
171. Under en sten, 65 x 30 x 18 cm, som täcktes av c:a 5 cm grästorp, fanns i något mörkfärgad jord ett fullkomligt krossat lerkärl (med botten på 23,24) innehållande ett par små flisor brända ben och med botten c:a 35 cm under markytan.
- 48283.
172. En stor sten 50 x 40 x 40 cm, som stak upp 5 cm över markytan (krön på 23,78, underkant på 23,38), låg över en brandgrop av 40 cm diam. och 5 cm djup under stenen, innehållande ett krossat, hoptryckt, hankförsett lerkärl med svaga rester av brända ben (av barn) på botten. Urnans och gropens botten (på 23,32) 40 cm under markytan.
- 48284.
- Brända ben saknas*
173. På 40 cm djup under markytan och under två i markytan synliga stenar, 45 x 25 och 35 x 22 cm, vilka lågo med 30 cm lucka, framkommo fem, plana stenar, vilka lågo tätt samman, diam. 60 cm, och (dock något nordligt) över en liten brandgrop. Den sydöstligaste stenen, 20 x 18 x 4 cm, låg såsom lock över en lerurna omgiven av brandjord, nedom de övriga, något tjockare stenarna bildade en halvkrets åt N kring urnans överdel. Gropens botten låg 59 cm under markytan och ^{var} engrävd delvis ned i ett klapperlager. *Ben ö kol,*
- 48285.
174. En kantställd, 5 cm över markytan uppstickande sten, 45 x 25 x 50 cm (med krön på 23,79 och underkant på 23,26) liggande över och i nordöstra delen av en brandgrop, diam. 30 - 40 cm, med svart jord och träkol. På gropens botten, 55 cm under markytan, omedelbart SV om stenens ~~botända~~ ^{botända} ett lerkärl med brända ben (och med botten på 23,19).
- 48286.
175. C:a 10 cm under markytan en sten, 40 x 40 x 23 cm (med krön på 23,68 och underkant på 23,45) som låg över en brandgrop. I ytan, i höjd med stenens underkant hade denna en diam. av 65 cm, men 5 cm ^{djupare} ned en diam. av ~~65 cm~~ endast 30 cm. I gropens botten, 40 cm under markytan, där ett klapperstenslager vidtog (jfr nr 173), stod ett krossat lerkärl, innehållande brända ben.
- 48287.

176. Närmast över alven ett tunt lager träkol och sot, diam. c:a 50 cm. Inga stenar förekommo här.

48288. 177. En 10 cm över markytan uppstickande sten, 50 x 45 cm, med kullrig ~~övre~~ över-, och planundersida (med krön på 23,49), som på norra sidan kantades av tre mindre, omedelbart under markytan liggande stenar (med krön på 23,36) låg över en brandgrop, diam. 50 cm, med mörk, delvis rent svart, träkolhaltig jord. I gropen, vars botten låg c:a 45 cm under markytan (på 22,95), påträffades endast några få krukskärvor.

48289. 178. Under nordvästra kanten av en nätt och jämnt jordtäckt sten, 40 x 40 x 30 cm, (med krön på 23,32 och underkant på 23,01) en brandgrop, diam. 40 cm, djup 13 cm, med botten 45 cm under markytan (botten på 22,88). I gropen en skörbränd locksten, 19 x 14 x 6 cm, över ett krossat lerkärl, som innehöll en hårt packad, 2 cm hög samling av brända ben (av barn) och enstaka träkolbitar.

48290-48292. 179. En alldeles under markytan liggande sten, 85 x 60 x 30 cm (med krön på 23,33 och underkant på 23,04) täckte en brandgrop, diam. 35-40 cm. I ytan av denna sex mindre, sammanliggande stenar inom en rundad yta dock med lucka i SV. De två mittersta stenarna, 20 x 15 x 3 och 17 x 12 x 7 cm, lågo direkt över en samling brända ben (av vuxen ?), som i botten (på 22,90) 45-40 cm under markytan begränsades av en på en flat sten, 15 x 10 x 3 cm, stående harts-tätning, diam. 15 - 16 cm, med svepfog åt SV. I gropens yta, 8 cm över hartsringen, lågo i OSO flera fragment av sönderbrutna järnföremål, troligen bl.a. av en skära (på 20,98). Ytligt i gropen funnos även ett par bitar bränd lera. - Brandgropen var nedtill blott obetydligt vidare än hartsringen.

180. Hård, vidd 90 - 110 cm, liggande 25 - 40 cm under markytan, bestående av ett lager skörbrända stenar, 10 - 15 cm tvärmått, och därunder tunt kollager direkt på sand. - I och vid härden funnos brandgroparna nr 181 - 183.

48293. 181. En sten, 65 x 55 x 28 cm (med krön på 23,80 och lägsta punkt på 23,28), synlig några cm ovan markytan, låg med sitt nordöstra hörn snett ned i en brandgrop, diam. 40 cm, som åt V begränsades av det här brant stupande berget. Under täckstenen låg innanför gropens kant en krets av smärre stenar. Ytligt i gropen - brandjord började (på 23,44) c:a 20 cm under markytan - fanns en 27 cm lång, 2 cm bred och lika hög strimma av vitaktigt mjöl, från ett upplöst obränt ben (?) - redskap (?), I gropens botten, på 60 cm djup, (på 23,18,) en hartstätning, diam. 26 cm och med svepfog åt SV, omgiven av några små, brända ~~ben~~ stenar och innehållande obetydliga rester av brända ben. - Mycket sot och träkol i gropen.

182. *48294.* Över västra kanten av härden nr 180 och strax under markytan låg en trekantig, platt sten, 50 x 50 x 20 cm (med krön på 23,68 och ~~under~~ underkant på 23,40). (Härden botten låg här på 23,18.) Omedelbart V om stenen och kant i kant med nr 181 stod i kanten av härden, i svart, kol- och småstensrik jord den krossade bottendelen av ett stort lerkärl med botten ~~på~~ 50 cm under markytan (på 23,20) vari lågo sparsamma rester av brända ben. Benurnan har sannolikt saknat överdel då det nedsattes som benurna. En påträffad kantbit synes icke tillhöra kärlet.
183. Omedelbart N om de yttersta stenarna i härden nr 180 låg i något mörkfärgad jord och utan skydd av något slag en liten koncentrerad samling av brända ben, diam. 10 - 15 cm, höjd 5 cm, med botten c:a 40 cm under markytan (på 23,26).
184. *48295.* En precis i markytan liggande sten, 60 x 45 x 20 cm (med krön på 23,60) låg över norra kanten av en brandgrop, diam. 40 cm. I denna en klumpsten, 12 x 12 x 12 cm, som låg direkt över ett krossat lerkärl, innehållande brända ben och med botten (på 23,25,) 35 cm under markytan.
185. *48296 = 48297.* På c:a 20 cm djup och i ytan av en brandgrop av 40 cm diam. lågo 4 smärre, brända stenar, till synes skärter av en och samma sten, tätt tillsammans, 30 x 17 x 5 cm (med krön på 23,55 och underkant på 23,50). C:a 10 cm under dessa och något sydligt i gropen stod med botten 40 cm under markytan ett lerkärl med krossad överdel (med krön på 23,39 och botten på 23,30 och) innehållande brända ben.
186. *48298.* Täckt av en 5 - 10 cm under markytan liggande sten, 55 x 50 x 20 cm (med krön på 23,60 och underkant på 23,38) fanns en brandgrop, diam. 65 cm, och något västligt i denna, ett nästan helt upplöst lerkärl med botten 35 - 40 cm under markytan och (på 23,32), innehållande brända ben, rätt stora men ej många.
- 186 anm. Mellan 184, 185 och 186 låg ^{en} i markytan synlig sten, 40 x 30 x 20 cm (med krön på 23,69). Ingen grop under den. Inga fynd.
187. *48299.* På ~~25~~³⁵ cm djup och ytligt i en liten brandgrop med svart jord, diam. 40 cm, en ~~liten~~ locksten, 16 x 14 x 3 cm (med krön på 23,25), som låg över ett krossat, nästan upplöst lerkärl ~~f~~ med botten c:a 45 cm under markytan (på 23,18) innehållande några få mjöliga brända ben (av barn).
Brända ben saknas. 30 cm Ö om brandgropen en i markytan synlig sten, 35 x 35 x 25 cm (med krön på 23,46).

188. På 25 - 30 cm djup och ytligt i en liten brandgrop, diam. 25-30 cm lågo ett par brändabstenskärvor tillsammans såsom "lock", 18 x 10 x 4 cm (på 23,34), men endast svart svagt träkolhaltig jord fanns under dem. Gropens botten (på 23,23,) 40 cm under markytan.

48300-48301

Västligt i gropens påträffades en enda krukskärva.

189. På 20 - 25 cm djup under markytan, ytan av en härd, diam 60 cm, av skörbrända stenar, 10 - 15 cm stora. Härden, som var upp-till plan och i botten skålformigt försänkt i alven, bestod av ett, i ^{mitten} under två lager sten. I botten under ^{arna} sten ett några cm tjockt sotskikt. Största tjocklek i mitten 27 cm. Västligt i härdens yta en kantbit av ett lerkärl. *skrädes 5/11 1956*

190. På 40 cm djup och ytligt i en brandgrop, diam. 30 cm, låg en locksten, 19 x 15 x 4 cm (med underkant på 22,96), över en 3 cm hög anhopning av brända ben som i botten (på 22,93) begränsades av en hartstätning av 15 - 16 cm vidd. I bensamlingens ytan några sönderbrutna, rostade järnföremål.

48302-48304

191. En strax under markytan liggande sten, 60 x 50 x 25 cm med kullrig över - och plan undersida (med krön på 23,44 och underkant på 23,20) täckte en brandgrop, diam. 40 cm, vari fanns ett krossat lerkärl med botten 45 cm under markytan (på 23,13) och innehållande ytterst svaga rester av brända ben (av barn).

48305

192. I ytan av en liten grop, diam. 25 - 30 cm, med grå, något fet jord - till synes ej brandjord - en locksten, 12 x 10 x 3,5 cm (med krön på 23,31), som täckte ett krossat lerkärl med fåtaliga brända ben av barn och botten 40 cm under markytan (på 23,20). Utan har haft ~~en~~ hank men denna påträffades icke.

48306

193. Mellan två strax under markytan liggande stenar fanns en grop av oval form, 70 x 50 cm, med mörkgrå, svagt ~~kolhaltig~~ träkolhaltig jord. Den sydvästra stenen, som stod snett ned i gropen mätte 50 x 40 x 25 cm (med botten på 23,18) och den nordöstra stenen som låg horisontalt 100 x 60 x 35 cm (med krön 1 cm under markytan på 23,64 och botten på 23,29). Botten av gropen, i vilka inga fynd gjordes, låg c:a 50 cm under markytan (på 23,11).

48307

194. Under nordvästra kanten av stenpackningen D fanns en liten grop, diam. 25 cm, vari stod ett litet lerkärl med hank, innehållande ett fåtal brända ben och omgivet av grå jord, i vilken några få kolstänk kunde ses. Gropens botten låg c:a 35 cm under markytan, (på 23,24).

195. C:a 20 cm under markytan en liten flat sten, 24 x 21 x 5 cm. Under denna förekom grå omrörd jord av 10 cm mäktighet, vari påträffades en bit slagg [eller glas (?)]. Någon grop kunde ej ses.

48308.

I. Skadad upptill av jordtäkt. En stor flat sten, 60 x 54 x 10-34 cm som legat strax under markytan, låg kantad av rätt många smärre stenar över en kolrik brandgrop av c:a 30 cm vidd och med bottnen c:a 65 cm under antagliga markytan. I gropen som upptill hade en del små stenar stod ett lerkärl med krossad överdel innehållande brända ben; ben förekom även utanför lerkärlet.

48309.

48310. II. Under en stor stenhäll, 80 x 70 x 20 cm, som legat omedelbart under markytan, en brandgrop med svart jord, diam. 40 cm, djup 20 cm, innehållande få brända ben inom en hartstätning.

C. Stenpackning. Skörbränd sten i ett c:a 10-15 cm tjockt lager under grästorven inom en trekantig yta, längd 2,15 cm, bredd 1,40 cm. I norra kanten en brandgrop (nr 161).

D. Stenpackning, längd c:a 4,5 cm i NV - SO, bredd c:a 2,5 cm. Gräns för densamma svårt att bestämma eftersom den glesnade, blev mindre rik på sten, åt kanterna. ~~NYTT~~ Mest bränd sten, liggande mellan grästorv och alv (grus) 15 - 30 cm under markytan. Nära dess mitt en stor, jordfast sten, 105 x 80 x 60 cm, synlig i markytan.

Mtgär

172 anm. 1 m SSV om nr 172 en i markytan synlig sten, 50 x 30 x 26 cm (med krön på 23,88 och underkant på 23,62). Under denna en liten, 10 cm djup grop med något mörkfärgad jord. Inga fynd.

Ytterby sockens fornminnen n:r 67.

Bohuslän. Gravfält under flat mark.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Valtersberg.

Fotografier.

Bohuslän

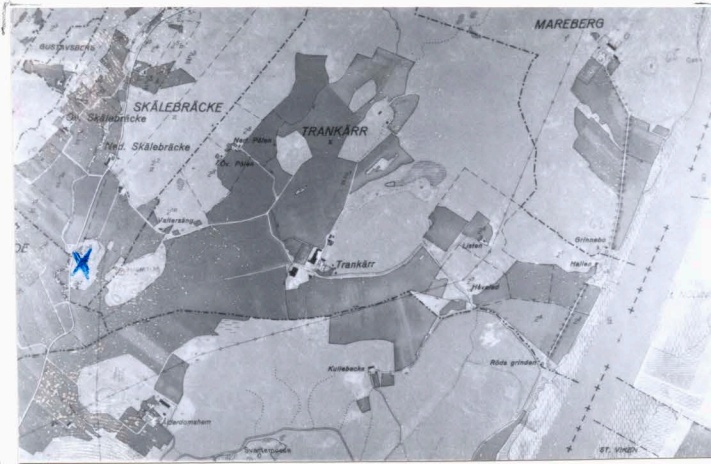
Inlands s:a hd

Ytterby sn (nr 67)

Trankärr 2¹¹

Valtersberg

Gravfält, jäå

Ekonom. kartan 23 Kungälv NO

ej neg.

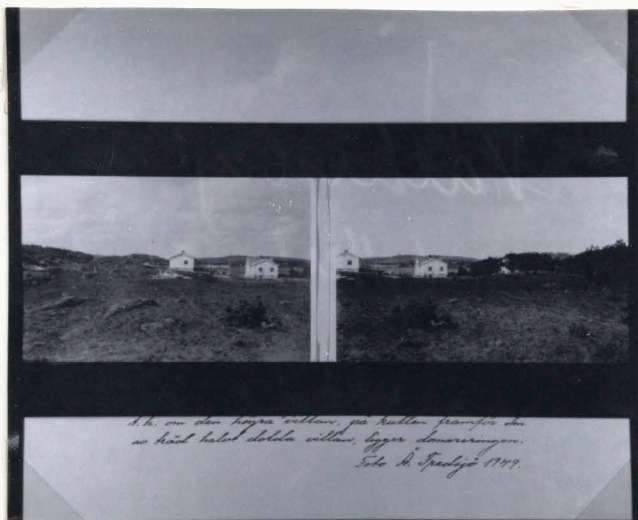
Gbg:s inventeringens grundkarta nr 20

ej neg.

GÖTEBORGS
ARKEOLOGISKA
MUSEUM

Bohuslän.
Inländs södra hd.
Ytterby sn.
Valtersberg.
Trankärr gård.

Gravfält, järnålder.
Ytterby sn fornminnen nr
67.

Bohuslän. Gravfält under flat mark.
Inlands södra h:d.
Ytterby s:n.
Trankärr 2¹¹.

Efter plåt nr (a 2090.) B 3045
Gravfältet är beläget på baksidan av kullen
i bildens mitt, mellan denna och vägen s. h.
om kusraden. I förgrunden landsvägen.
A. F. 1947.

A. Fredsjö foto 25.6.1947.

604/62
från Sjöstedt + neg.

Efter plåt nr a 2091.

Efter plåt nr (a 2092.) B 3046

Undersökningsområdet fr. SW-N.

A. Fredsjö foto 20.6.1947.

Bohuslän.

Gravfält under flat mark.

Inlands södra h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Efter plåt nr (a 2097.) B 3047
Grav 2. Stensamling. På den plana stenen
i mitten, som ligger i gruset, för harts-
fästningen ha legat. Fr. SLO.

A. Fredsjö foto 19.6.1947.

604/62

fr Sjöstedt + neg.

Efter plåt nr (a 2098.) B 3048

Grav 10 före undersökning. En liten
stäcksten i gropens yta och en större
kantskädd i gropen. Fr. V.

Efter plåt nr a 2099.

Grav 10. Fluga in pitn med dess sten-
sock och kringgatta stenskydd. Överst
ligger den lilla säckhällen. Fr. V.

A. Fredsjö foto 4.6.1947.

69/46
74/46

Bohuslän.

Stenkrets.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Foto 7. Efter plåt n:r (ca 1804.) B3057
Fyra av kretsens stenar. Den stora
fögrunden är n:r 6. Från Ö.

Foto 8. Efter plåt n:r (ca 1805.) B3058
Sex av kretsens stenar. Den stora i
högra kanten i fögrunden är n:r 6. Från SV.

A. Fredsjö foto 1.7.1946.

69/46
74/46

Bohuslän.

Ytterby sockens fornminnen n:r 67.

Inlands s. h:d.

Stenkrets.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Foto 13 Efter plåt n:r (a) 1973. B3063

Foto 14. Efter plåt n:r (a) 1974. B3064
Det korsade gravhärlets läge an-
givet med x. Där bakom den
suppstichande berggrunden.
Från M.

Matjorden avschaktad från cen-
trala delen av stenkretsen. Bakom
spaden syns sten n:r 6, f. h. stenarna
n:r 5 och 4. S. v. om spaden en liten
höj av jord och smärre stenar, säker-
ligen uppkastad vid en tidigare grävning,
som ligger rum f. h. om spaden där en stång
håll kan ses. Fr. M. A. Fredsjö foto 22.10.1946.

A. Fredsjö foto 23.10.1946.

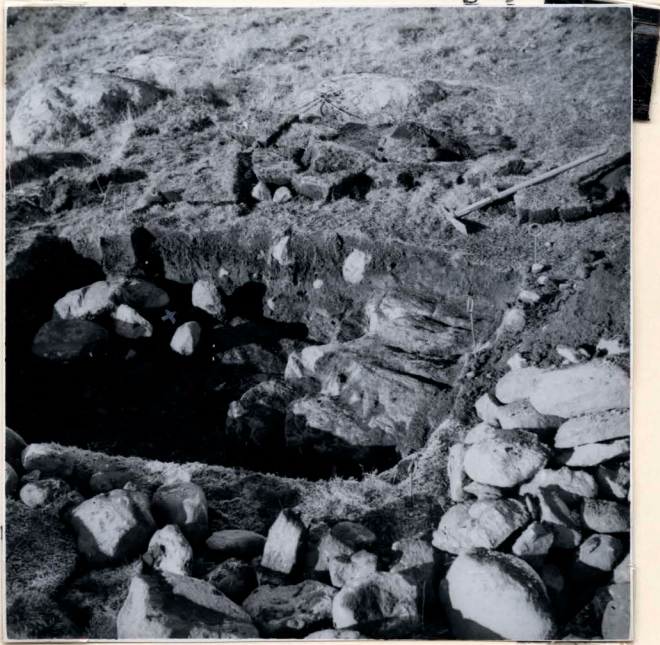

Foto 15. Efter plåt n:r (a) 1975. B3065

Foto 16. Efter plåt n:r (a) 1976. B3066
Omedelbart f. v. om lednings-
stolpen i bildens mitt, bakom
den översta av de i rad liggande
villorna är stenkretsen belägen.

Som föregående, men sett från S.
Schaktets bakre vägg visar den
svaga välvingen genom kretsens
centrala del. I bakgrunden ste-
narna nr 4 (f. v.) och 3.

A. Fredsjö foto 23.10.1946.

Bohuslän.

Stenkrets.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

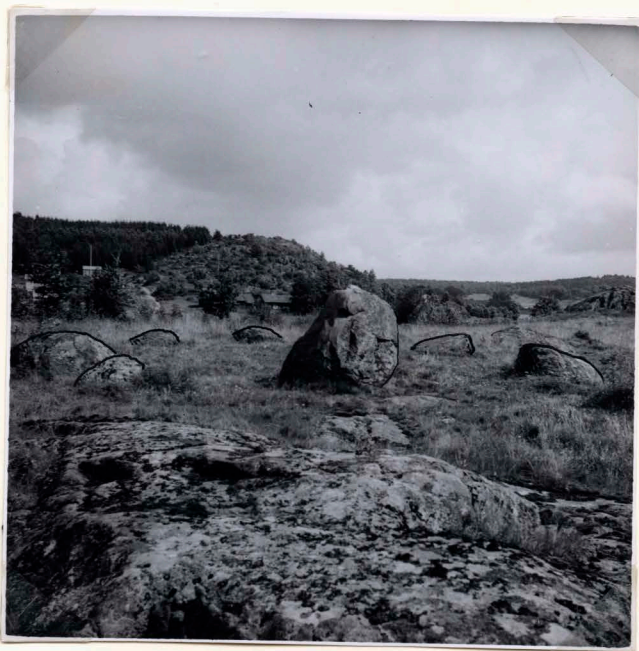

Foto 5. Efter plåt n:r (ca 1802.) B 3055
Stenkretsen från SV. Den stora stenen
i förgrunden är n:r 6.

Foto 6. Efter plåt n:r (ca 1803.) B 3056
Stenkretsen från VSV.

Å. Fredsjö foto 1.7. 1946.

69/46
74/46

Bohuslän.

Stenkrets.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Foto 3. Efter plåt n:r (ca 1800.) B 3053
Stenkretsen från NNO. Där bakom vil-
lorna i kombarna nr 6 (närmast) och 5.
T. h. i bakgrunden Kungälv (Västertull).

Foto 4. Efter plåt n:r (ca 1801.) B 3054
Stenkretsen från OÖ. Stenen längst f.v.
är n:r 6.

A. Fredsjö foto 1.7.1946.

Bohuslän.

Stenkrets.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Foto 1. Efter plåt n:r (a 1798.) B 3051
Stenkretsen synes i bildens mitt, strax
s. h. om villan (å tomt nr 6) och framför
gårdesgården (som utgör gräns mellan
Trankärr och Thälebräcke). Sten nr 6 i
stenkretsen (se planritning) har fram-
hävts genom teckning. Från S.

Foto 2. Efter plåt n:r (a 1799.) B 3052
Stenkretsen från SÖ. Sten nr 6 framhäv.

A. Fredsjö foto 1.7.1946.

69/46

74/46

Bohuslän.

Stenkrets.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Foto 9. Efter plåt n:r. (a/1806.) B 3059
Sten nr 1, sedd från mitten.

Foto 10. Efter plåt n:r. (a/1807.) B 3060
Sten n:r 2, sedd från mitten.

A. Fredsjö foto 1.7.1946.

Bohuslän.

Stenkrets.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

69/46

74/46

Foto 11. Efter plåt n:r (ca 1808.) B3061
Sten n:r 3, sedd från mitten.

Foto 12. Efter plåt n:r (ca 1809.) B3062
Sten n:r 8, sedd från mitten.

A. Fredsjö foto 1.7.1946.

Bohuslän.

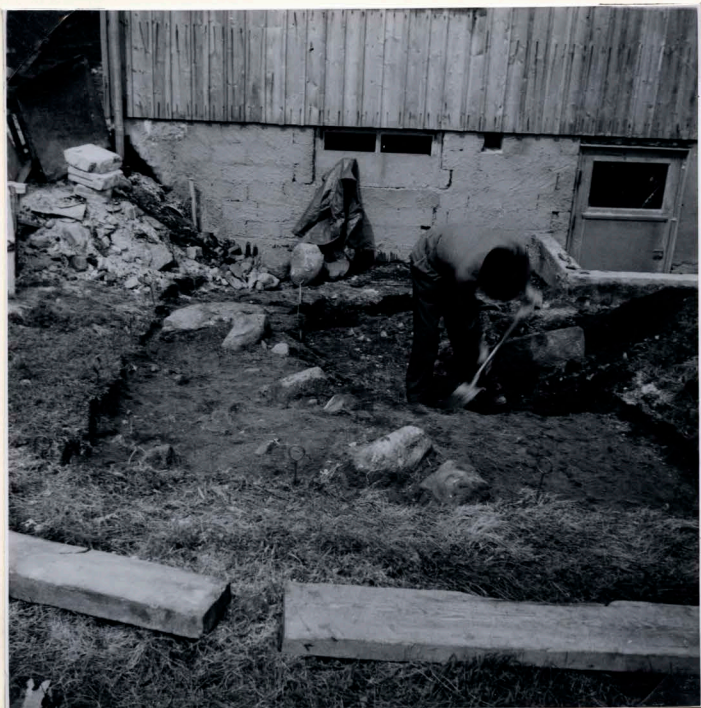
Gravfält under flat mark.

Inlands södra h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

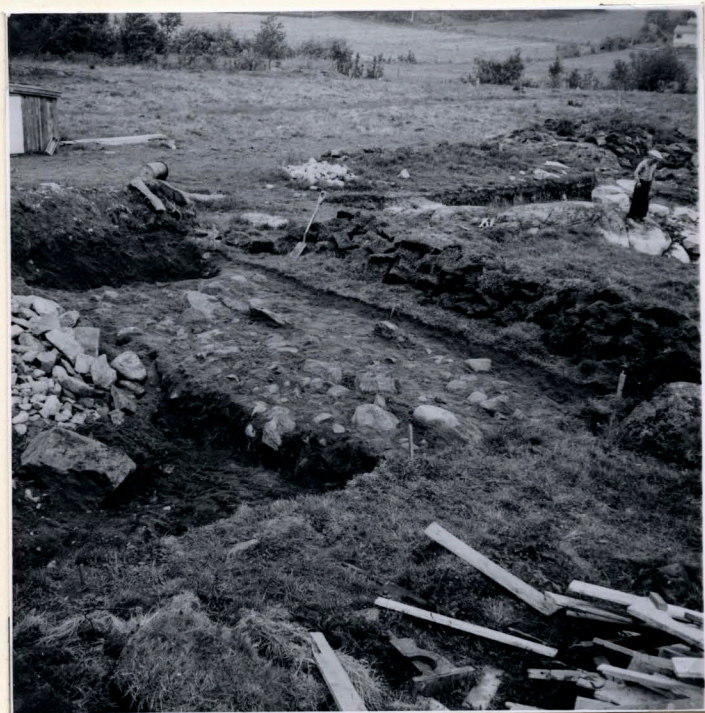
Valtersberg.

B 3117 Efter plåt n:r a 2248.
Fält VI. Matjord avläckt. Brand-
grop n:r 100 ligger under den
stora stenen (med x). Fr. 90.
A. Fredsjö foto 28.5.1948.

B 3118 Efter plåt n:r a 2249.
Fält VIII (inom måttband) före
undersökning. Den stora i mark-
ytan synliga stenhällen t. h. om
spaden täckte brandgrop n:r 134.
Fr. 90.
A. Fredsjö foto 31.5.1948.

B 3119 Efter plåt n:r a 2250.
Fr. 9.

Efter plåt n:r a 2251.
B 3120
Fr. 90.

A. Fredsjö foto 1.6.1948.

Ytterby sockens fornminnen n:r 67.

Bohuslän. Gravfält under flat mark.
Inlands s: h:d.
Ytterby s:n.
Trankärr 2¹¹.
Valtersberg.

B 3113 Efter plåt n:r a 2240.
Fält II. Matjord avtäckt. Större delen av fältet (inom prickad linje) undersöktes redan 1947.
Fr. Sjö.

A. Fredsjö foto 13.5.1948.

B 3114 Efter plåt n:r a 2241.
Fält III. Matjord avtäckt. Fr. Sjö.
Vid x ses den stora stenhäll som täckte n:r 134 (brandgropi med harkstättning).
A. Fredsjö foto 18.5.1948.

B 3115 Efter plåt n:r a 2242.
Fält II, södra delen. Matjord avtäckt. Från NO.

B 3116 Efter plåt n:r a 2243.
Fält V. Matjord avtäckt. I bakgrunden ses gården Trankärr.
Fr. Ö.

A. Fredsjö foto 25.5.1948.

Ytterby sockens fornminnen n:r 67.

Gravfält under flat mark.

Bohuslän.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Valtersberg.

Efter plåt n:r a 2235.
Fr. M. **B3110**

Efter plåt n:r a 2236.
Fr. NO. **B3111**

Efter plåt n:r a 2237.
Fält I. Matjord avläckt. **B3112**

A. Fredsjö foto 12.5.1948.

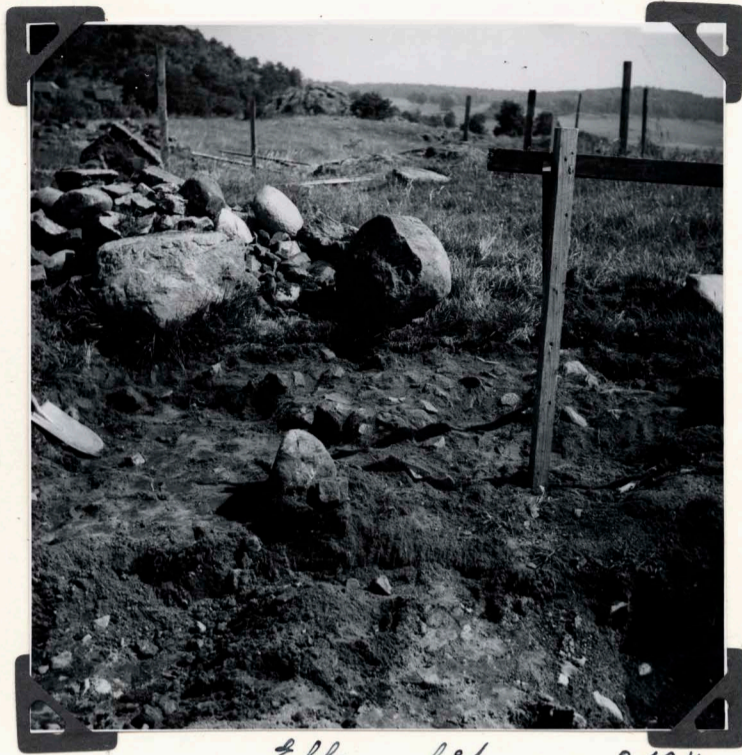
Bohuslän.

Gravfält under flat mark.

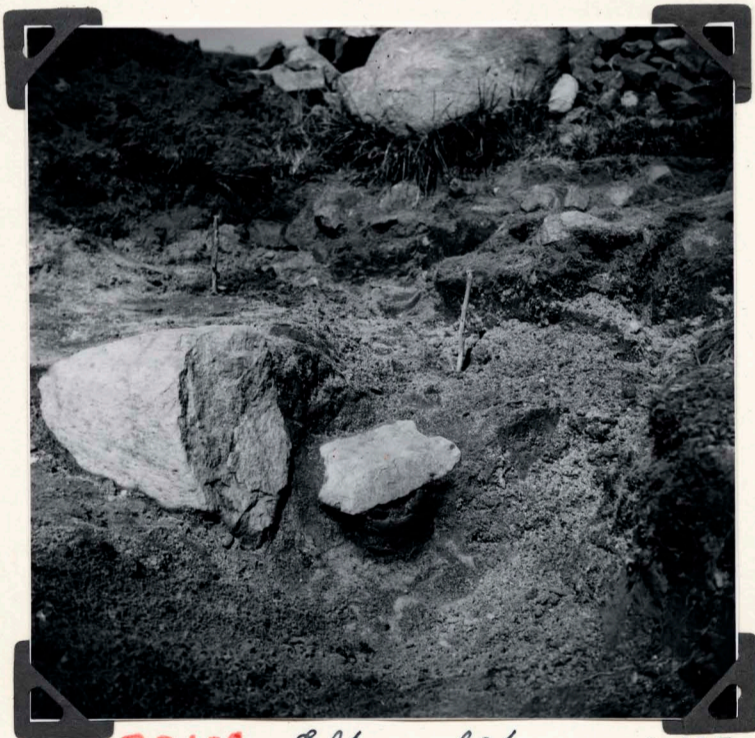
Inlands södra h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Efter plåt nr a 2104. **B3107**
Området med gravarna 66-68. Markjordens
bortschaktad och ett lager krosssten ses.
Från SÖ.

B3108 Efter plåt nr a 2105.
Grav 68 in situ. T. h. om den stora
stenen ses en mindre sten, vilken
ligger, som lock över gravurnan.
Påsticker markera de redan under-
sökta ej så djupa gravarna 66 (t. h.)
och 67. Fr. S.

Efter plåt nr a 2106.
Som föregående. **B3109**
Fr. W.

A. Fredijö foto 25.6.1947.

Bohuslän. Gravfält under flat mark.
Inlands södra h:d.
Ytterby sn.
Trankärr 2¹¹.

Efter plåt nr a 2093.
B 3103

Området vid undersökningens början. Fr. I-30. Efter plåt nr a 2094.
B 3104
Å. Fredsjö foto 3.6.1947.

B 3105 Efter plåt nr a 2095.
Undersökta området från nww.
I förgrunden ses en del av sten-
hällen.

B 3106 Efter plåt nr a 2096.
Schaktets östra vägg. I denna ses
ylflligt två stora stenar. Mellan
dessa utbreder sig under mat-
jorden ett lager av korssten.
Fr. VVV.

Å. Fredsjö foto 25.6.1947.

Ytterby sockens fornminnen n:r 67.

Bohuslän.

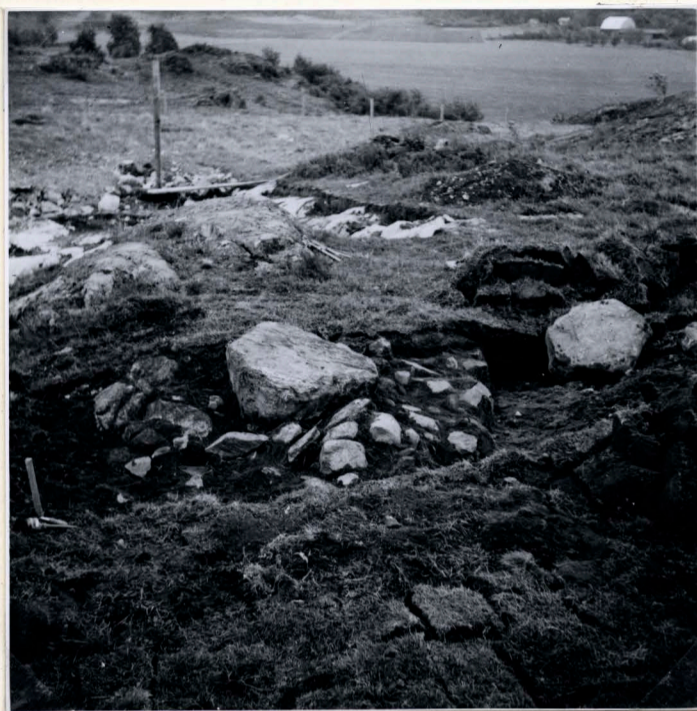
Gravfält under flat mark.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

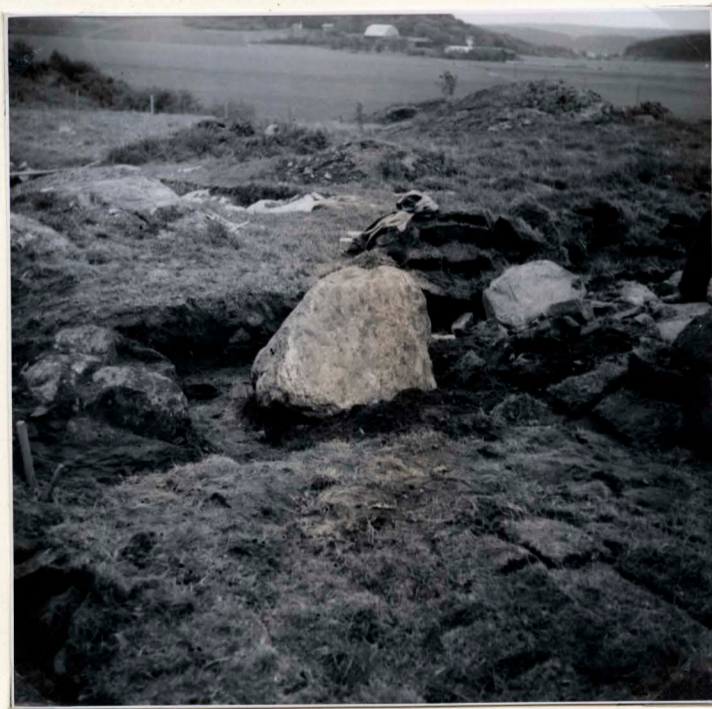
Trankärr 2¹¹.

Valtersberg.

Efter plåt n:r a 2255. B3101

N:r 134. (Brandgrop med harkstättning).
Stor stenhäll (liggande högt över markytan)
med omgivande smärre stenar vilka
till en del lög på berg. Fr. V.

Efter plåt n:r a 2256. B3102

Som föreg. (n:r 134). Stenhällen avlyft
och ställd på kant, de smärre stenarna
borttagna så att berget synes. Omedelbart
t. h. om detsamma ses gravens harkstättning.
Fr. V.

A. Fredsjö foto 7. 6. 1948.

107/48

Ytterby sockens fornminnen n:r 67.

Bohuslän.

Gravfält under flat mark.

Inlands s. h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Valtersberg.

Efter plåt n:r a 2252. **B 3098**
N:r 121. Yrnebrandgrop. Urynan
under fäcktällets in situ.
Fr. V. 04
A. Fredsjö foto 3. 6. 1948.

B 3099 Efter plåt n:r a 2253.
N:r 131. (Brandgrop med harkstättning).
Det stora fjäcktället är borttaget
(vilket orsakat svackan i grästörven).
Därunder ses det flacka "röse", som
lagd över gropen. Fr. IV.

B 3100 Efter plåt n:r a 2254.
Som föreg. n:r 131, men med tre
av "röset" stenar upptagna. Dess
två främre stenar lagda på algen
framför, dess miltsten, vilken lagd
som sock över en bensamling,
lagd ovanför på grästörven.
Fr. V.

A. Fredsjö foto 7. 6. 1948.

Ytterby sockens fornminnen n:r 67.

Bohuslän.

Gravfält under flat mark.

Inlands södra h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Valtersberg.

Efter plåt n:r a 2244.
Brandgroparna n:r 94, 95 o. 99. **B 3094**
N:r 95 längst f. v.; under den rektangulära stenen ses gravurnar i väst-syd-riktning. N:r 99 i mitten; under den snedstående stenen, ses gravurnar. N:r 94 (utan bäcksten) strax f. h. om föreg. gravurnar in situ.
Fr. Ö.

Efter plåt n:r a 2245.
Som föreg. **B 3095**
Fr. Ö.

Efter plåt n:r a 2246.
Som föreg. **B 3096**
Fr. Ö.

Efter plåt n:r a 2247.
N:r 95 (urnebrandgrop) med borttaget stenblock. Jfr föreg. Urnan in situ, omgiven av ett halvkrets smärre stenar. Fr. Ö. **B 3097**

A. Fredsjö foto 27.5.1948.

107/48

Ytterby sockens fornminnen n:r 67.

Bohuslän.

Gravfält under flat mark.

Inlands södra h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Valtersberg.

Efter plåt n:r a 2238. B 3092

Nr 72. Ugnebrandgrop, med stenar
som kläda gropens insida. Ett
stort jordfast stenblock bildar
gropens ena sida. Fr. W.

Efter plåt n:r a 2239. B 3093

Nr 72. Som föreg., men stenar på fram-
sidan borttagna så att gravurnen
synes. Från W.

A. Fredsjö foto 12.5.1948.

Bohuslän.

Gravfält under flat mark.

Inlands södra h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr 2¹¹.

Efter plåt nr (a 2100) B3075
Stora stenen i förgrunden täckte
grav nr 17. Från N.

A. Fredsjö foto 9.6.1947.

Efter plåt nr (a 2101) B3076
Grav 19 med urna in situ, med lock-
sten bak till och stenskydd synligt
framför. Från S.

A. Fredsjö foto 10.6.1947.

45 Efter plåt nr (a 2102) B3077
Grav 63. Stenskydd över graven.
Längst S. h. ses det stora stenblock
som delvis täckte brandgroven.
Från N.

45 Efter plåt nr (a 2103) B3078
Grav 63. Harkstättning (med sidoflik
tät N). Den ovanför liggande stenen
är den längst S. h. på föreg. bild
synliga. Från Ö.

A. Fredsjö foto 20.6.1947.

Bohuslän.
Inlands södra h:d.
Ytterby s:n.
Trankärr gård
Valtersberg.

Ytterby s:ns forminnen n:r 67.

Järnåldersgravfält.

D1820 Film n:r 2096
Runt villan s.v. ligger flakmarksgravfältet,
s.n. om den högra villan, på kullen framför den
av träsk halvt dolda villan, ligger domareringen.
Foto A. Fredsjö 1949.

Film n:r 2097.
D1821

Jfr 107/48

Bohuslän.

Järnåldersgravfält.

Inlands södra h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr gård.

Valtersberg.

B 3121 Plåt n:r a 2278.

Valtersberg. Grav 140. T.h. om täckstenen ses brandgropen. T.v. en stålsticka. Foto Fredsjö 2/6 1949.

B 3122 Plåt n:r a 2279.

Valtersberg. Fält III med synliga 4 stenar. Foto Fredsjö 3/6 1949. Från SV.

B 3123 Plåt n:r a 2280.

Valtersberg. Fält IV (nr 146-149). Från S. Foto Fredsjö 7/6 1949.

B 3124 Plåt n:r a 2281.

Valtersberg. Fält V. med synliga 7 stenar. Från Ö. Foto Fredsjö 8/6 1949.

Jfr 107/48

Bohuslän.

Järnåldersgravfält.

Inlands södra h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr gård.

Valtersberg.

B 3125 Plåt n:r a 2282.

Valtersberg. Grav 158.

B 3126 Plåt n:r a 2283.Valtersberg. Fält VII:s två öst-
ligaste stenar och grav 164 främst.
Från ONO. Foto Fredsjö 10/6 1949.**B 3127** Plåt n:r a 2284.Valtersberg. Hård nr 169, profil.
Från NO. Foto Fredsjö 13/6 1949.

85/49

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Jfr 107/48

Ytterby s:ns fornminnen n:r 67.

Järnåldersgravfält.

Bohuslän.

Inlands södra h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr gård.

Valtersberg.

Plåt n:r a 2285.

B 3128

Plåt n:r a 2286.

B 3129

Plåt n:r a 2287.

Valtersberg. Grav 173.

B 3130

Foto Fredsjö 14/6 1949.

Bohuslän.

Inlands södra h:d.

Ytterby s:n.

Trankärr gård.

Valtersberg.

B 3131 Plåt n:r a 2288.Valtersberg. Fält X, sydligaste bänk
(fyra stenar).

Foto Fredsjö 16/6 1949.

B 3132 Plåt n:r a 2289.Valtersberg. Profil N om grav 192
visande lager skörbr. sten. Från SV.

Foto Fredsjö 21/6 1949.

Bokusläv
Inlands s.-lid
Ytterby sn
Västersberg
Trankärr

Foto J. E. Sjöberg - 62

Neg. (7: 5304)

B 3067

Bohuslän
Inlands s. lfd
Ytterby sn
Valtersberg
Trankärr

F276 JS. Sjoberg - 62

Neg. (7: 5303)
B 3068

Boluslän
Inlands s. län
Ytterby sn
Valtersberg
Frankärr

Neg. (7:5302)

B 3069

Fotokopier

Fiu neg. 7: 5302-4, Valtersberg
Fraulärr

Lösa fynd uppsamlade på järnåldersgravfältet å Trankärr, Valtersberg,

Ytterby s:n, Bohuslän.

År 1947 och 1948.

- Inv. n:r 48311. Lerkärl (fragment). Funnet vid upprensning N om grav 4.
" " 48312. Öra (fragment till lerkärl. F. strax invid grav 31.
" " 48313. Krukskärva, kantskärva. F. västligt i (kanske utanför) och
ytligt i grav 78 (78amm).
" " 48314. Öra (fragment) till lerkärl. F. löst på markytan. Härrör från
det 1947 undersökta schaktet.
" " 48315. Järnbit. F. bland krukskärvorna inv. 48187 vid rengöringen.
" " 48316. Skärvor av flinta, 2 st. F. i grav 88.
" " 48317. Hartstätning, 2 bitar. F. i grav 96.
" " ~~48318-48319. Flintstycken, slagna 4 st. skärvor 5 st. F. fält III.~~
" " 48318.48319. Flintstycken, slagna 4 st. skärvor 5 st. F. fält III.
" " 48320. Krukskärvor 2 st. F. fält IV.
" " 48321. Krukskärvor, 11 st. Från en upprensningshög från Strilitshys
schakt.

År 1949.

- " " 48322-48323. Krukskärvor och skärvor av flinta. från fält I.
" " 48324-48325. " " " " " " II.
" " 48326-48328. Krukskärva, kärna och skärva av flinta " III
" " 48329-48330. Krukskärvor och skärvor av flinta. " IV.
" " 48331-48332. " " " " " VI.
" " 48333-48334. " " " " " VII-VIII.
" " 48335-48336. " " " " " VIII.
" " 48337-48339. Krukskärvor, pilspets, tväreggad, - skärvor. " IX.
" " 48340-48343. Krukskärvor, spån, spånkrapa, skärvor " X.
" " 48344-48345. Krukskärvor och skärvor av flinta. " XI.
" " 48346-48347. " " " " " XII.
" " 48348-48349. " " " " " XII.

Tidigare insamlat.

- " " 48350. Krukskärvor.

Valtersberg 1948.

- a2235. 1. ✓ Fält I. Matjord avtäckt. Fr. SV. 12/5
- a2236. 2. ✓ " " " " NO - -
- a2237. 3. ✓ " " " " SSO - -
- a2238. 4. ✓ Nr 72. Urnbrandspop, med stenar som kläda graven inifrån. Se sked
 just på sten block bildar graven en sida. ^{Fr SV.} 12/5
- a2239. 5. ✓ Nr 72. Som föreg., men stenar på präncidans bräddar så
 att gravrummet synes. ^{Fr SV.} 12/5
- a2240. 6. ✓ Fält II. Matjord avtäckt. Större delen av fältet (inom prickad
 linje) utmärktes redan 1947. Fr SSO. 12/5.
- a2241. 7. ✓ Fält III. Matjord avtäckt. Fr SSV. Vid x ses och stora sten-
 klädd som täckte nr 134 (brandpop med brösföräring). 18/5
- a2242. 8. ✓ Fält IV, södra delen. Matjord avtäckt. Fr. NO. 25/5
- a2243. 9. ✓ Fält V. Matjord avtäckt. I bakgrunden ses gården Tran-
 käll. Fr. O". 25/5.
- a2244. 10. ✓ Brandpoppar nr 94, 95 o. 99. Nr 95/längst t.v.; under den
 rektangeln i stenen ses ^{gravrummet} i vänstra kanten. Nr 99 i mitten;
 under den medstående stenen ses gravrummet. Nr 94
 (utan täcksten)
 Strax t.h. om föreg.; gravrummet in situ. Fr SO. 27/5
- a2245. 11. ✓ Som föreg. Fr O". 27/5
- a2246. 12. ✓ " " " " 27/5.

16
11
12

a 2247. (13) ✓ Nr 95 (Urnebrandzrop) med ^{bruttnet} stemblok. Urnan in situ, om-
given av en halokrets smärre stenar. Fr 0/0. 27/5.

a 2248. (14) ✓ Fält VI. Matjord avsäkt. Brandzrop nr 100 ligger under den
stora stenen (med x). Fr 80. 28/5.

a 2249. (15) ✓ Fält VIII (inom mittband) före underötkning. Den stora i
markytan synliga stenhällen t.h. omgiven täckta brandzrop nr 134.
Fr 80. 31/5.

a 2250. 16. ✓ Fält VIII. Matjord avsäkt. Fr S. 1/6

a 2251. 17 ✓ " " " " Fr SO. 1/6

a 2252. 18. ✓ Urnebrandzrop. Nr 121. Urnan under täckhällen; in situ.
Fr. V. 3/6

a 2253. 19. ✓ Nr 131 (Brandzrop med hartstötning). Den stora täckblocket
är brutt (riktigt orsakat sorkkan i grinstorven). Därunder
ges det flacka "röse" som ligger över zropen. Fr SV. 7/6

a 2254. 20 ✓ Som föreg, ^{med} i en "röse" av "rösens" stenar upptagna. Den två främre
stenar ligger på staven framför, den mitter sten, vilken ligger som
lock över en begravning, ligger framför på grinstorven.

a 2255. ✓ Fr. SV. 7/6.

a 2256. 21. Nr 134 (Brandzrop med hartstötning). Stora stenhällen (här stor del liggande
helt över markytan) med omkringliggande smärre stenar, vilka till en del
ligger på berg. Fr V. 7/6.

a 2256. 22. Som föreg. Fälthällen avlyft och ställd på kant, de smärre stenarna brutt
in till begravning. Om det varit t.h. om det samman ses gravens hartstötning.

V. 7/6